

POMURSKI VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
ZA POMURJE

Leto IX — Štev. 18

Murska Sobota, 9. maja 1957

Cena din 10.—

PRED ZADRUŽNIM OBRAČUNOM

Za lansko pot zadrugištvu v Pomurju je značilno, da se je ustalilo število kmetijskih zadrug (65 proti 73 v letu 1955). Sedem zadrug se je pridružilo sosednjim vrstnicam, zadrugo v Salamencih pa so razpustili. Lani je začela znova poslovati zadruga v Mostju, s čimer je bil dokaj zmanjšan poslovni okoliš lendavske in turniške zadruge, zadruga v Stogovcih pa se je združila s KZ Apače-Lešane.

Čeprav se je v zadnjih letih združilo precej zadrug, pa je še vedno nekaj takih, ki zaradi premajhnega okoliša ne morejo poslovati donosno in v glavnem samo životarijo. Pri bodočem združevanju zadrug pa bo treba imeti vedno pred očmi: zadruga naj bo tako velika, da bo mogoče tudi neposredno sodelovanje članov pri njenem upravljanju.

Druga značilnost je v tem, da se je lani ustalilo tudi število v zadrug včlanjenih kmečkih gospodarstev (prvič po letu 1952), saj ne kaže več težnje po zmanjševanju. V zadrug se je včlanilo 161 novih kmečkih gospodarstev in tako je v primerjavi z letom 1955 (51,8 odst.) porastlo število vseh včlanjenih kmečkih gospodarstev za en odstotek. Članov se je na novo vpisalo 640; največ so jih sprejeli v Apačah-Lešanah, Fokovcih, Kobilju, Križevcih pri Ljutomeru, Kuzmi, Ljutomeru itd., v Beltincih, Bistrici, Bučkovcih, Cezarjencih in še v nekaterih krajih pa se je število članov celo zmanjšalo. Množični izstop članov so zabeležili v Motovilcih (graška zadruga), predvsem zaradi tega, ker so v oasi zaprli zadrugo trgovsko poslovalnico. Posebno malo članov imajo kmetijske zadruge v občinah Ljutomer, Lendava in Gornja Radgona. V kmetijski zadrugi Stročja vas pri Ljutomeru je na primer včlanjenih komaj 10 odst. vseh kmečkih gospodarstev v zadrugnem okolišu.

Po uvedbi članskih deležev je letos pristopilo v zadrug 300 kmečkih fantov in deklet. Kakor je razveseljivo, da naraščaj vedno bolj pomlaja zadrugne vrste in se tudi že uveljavlja v kmetijsko-pospeševalnih odsekih, tako je potrebno tudi povedati, da so uspehi, ki so bili lani zabeleženi na področju pridobivanja novih članov, še vedno daleč preskromni. Lani se je dokaj prepričljivo izkazalo, da so pridobile največ novih članov kmetijske zadruge, ki so posvečale določeno pozornost pospeševalni službi in tudi zabeležile otipljive uspehe na področju kmetijstva.

Vedno večina upravnih vodstev kmetijskih zadrug se je premalo vztrajno zavzemala za pridobivanje novih članov. Zadrugnikom bi morala posredovati več praktičnih koristi. Člani kmetijskih zadrug bi poleg soodločanja pri vodstvu zadrug morali biti v večji meri deležni tudi drugih ugodnosti, predvsem še konkretne pomoči pri kmetovanju; pomoči, ki je v sedanjih razmerah vreden pogoj za še tesnejše pridelovalno sodelovanje med individualnimi kmetovalci in zadrugno organizacijo na podeželju.

Nazivali smo samo nekaj misli in podatkov, ki bodo v popolnejši luči zagotovo osvetljeni v petek, na občnem zboru Okrajne zadrugne zveze. Želimo mu, da bi z novimi pobudami in perspektivami še uspešneje utrli pota napredku kmetijstva in zadrugištvu v naši pokrajini.

Z OKRAJNE MLADINSKE KONFERENCE

Več političnega dela

Pred nedavnim je bila v Murski Soboti okrajna mladinska konferenca, na kateri so razpravljali o vlogi mladine v našem družbenem življenju, o izobraževanju pošolske mladine ter še o nekaterih drugih problemih.

Delegati so ugotavljali, da je mladina kljub sodelovanju v različnih množičnih organizacijah še vedno premalo aktivna. Mladine ni zaslediti predvsem tam, kjer gre za pravilno politično in ideološko prevzgojo naših ljudi, utrjevanje socialističnih odnosov v kmetijskih zadrugah in družbenih organizacijah. Letos so sicer izvolili v upravne odbore kmetijskih zadrug precej mladih ljudi, ki pa bodo morali pokazati dokajšnjo politično zrelost in voljo do dela, če hočejo, da se uveljavijo kot pravi mladinci. Podobno kot v kmetijskih zadrugah je tudi v organih samoupravljanja v gospodarskih organizacijah.

Mladina našega okraja pa je že lani pokazala precejšnjo

voljo do izobraževanja. Največji uspeh so zabeležile kmetijsko-gospodarske šole in razni tečaji. V preteklem šolskem letu je obiskovalo razne tečaje čez 2400 mladincev in mladink. Dokaj močno je zastopana mladina tudi v kulturno-prosvetnih društvih, kjer pa teh ni, imajo mladinski aktivni svoje dramske, pevske in druge sekcije. V množičnosti in aktivnosti mladine se kaže tudi sodelovanje v TVD »Partizan«. Aktivnost mladine v telovadnih društvih je bila lani dovolj zgovorna predvsem v TVD »Partizan« Apače, Cankova in Gornja Radgona. V telovadna društva je včlanjenih 1642

mladincev in mladink. Med temi je tudi precej delavske in kmečke mladine.

Okrajna mladinska konferenca je pokazala, da bo morala mladina v bodoče dati več poudarka političnemu delu. Prvi korak k temu bo brez dvoma letošnja mladinska delovna akcija pri urejevanju ceste Mačkovci—Šalovci.

OSEM ODLIKOVANCEV V POMURJU

Predsednik Republike Josip Broz-Tito je za letošnji delavski praznik — 1. maj — odlikoval tudi osem delovnih ljudi iz naše pokrajine.

Z redom dela III. stopnje so odlikovani: ing. Milan Gradišnik, obratovodja pri podjetju Nafta v Lendavi; Anton Kikec, direktor Tovarne mesnih izdelkov v M. Soboti; Alojz Kovačič, tehnični mojster v Opekarni Radgona; Viktor Pintarič, direktor Opekarni Ljutomer; dr. Franc Repič, šef ambulante Zdravstvenega doma Gor. Radgona, in Ivan Stuhec, mali kmet z Mursčaka v radgonski občini.

Z medaljo dela pa sta odlikovana: Karel Merklin, tehnični vodja v soboški Tovarni mesnih izdelkov in Janko Zgrabljč, železostrougar pri lendavski Nafti.

PIONIRJI BODO TEKMOVALI

Zveza prijateljev mladine Slovenije in Centralni komite Ljudske mladine Slovenije sta razpisala drugo veliko spomladansko tekmovanje pionirskih odredov, posvečeno Dnevu mladosti in rojstnemu dnevu maršala Tita.

V počastitev Dneva mladosti tekmuje 157 pionirskih odredov iz Pomurja: PO »Kajuh«, osnovne šole Sobotica, PO osnovne šole Velika Dolina, PO »Miška Kranjca« osnovne šole Odranci, PO nižje gimnazije Crenšovci, PO osnovne šole Lendava, PO »Antona Sadlca«, Cankova, PO osnovne šole Beltinci.

Imenovana je posebna komisija, ki bo obiskala vse pionirske odrede ter pregledala njihove tekmovalne načrte in poročila. Po zaključku tekmovanja bo komisija pripravila poročilo in predlagala Zvezi prijateljev mladine Slovenije in Centralnemu komiteju LMS 50 najboljših pionirskih odredov za nagraditev. Pionirski odredi bodo nagrajeni s pripomočki za njihove skupine in krožke.

Tekmovanje traja od 15. aprila do 25. maja tega leta. Vsem PO želimo v tekmovanju mnogo uspeha.

OB ELEKTRIFIKACIJI POMURJA

Pomanjkanje znanja o elektriki

Na močno zasneženem Pohorju je bilo v Poštarskem domu v nedeljo in ponedeljek posvetovanje republiške elektrostrojne komisije, katerega so se udeležili tudi predstavniki elektrostrojnih komisij Srbije in Hrvatske ter Zvezne elektrostrojne komisije. Uvodno poročilo je podal predsednik elektrostrojne komisije Slovenije, tovariš ing. Vekoslav Korosec z naslovom »Ljudska tehnika in življenjski standardi«.

Za Pomurje je dobro delovanje elektrostrojne komisije zelo pomembno. Ugodno je to, da je v republiški komisiji v večini osebje z visoko elektrotehnično izobrazbo, medtem ko je strojništvo zastopano v manjši meri. Če dodamo še to, da so prav ti ljudje zagovorniki hitre elektrifikacije naših krajev, je razumljivo, da bodo od komisije deležni v glavnem znatne pomoči.

Posebnosti našega območja so v tem, da je vse usmerjeno v čimprejšnjo elektrifikacijo pokrajine, da obstojajo zaradi tega elektrifikacijski odbori, ki po opravljeni elektrifikaciji krajev prevzemajo vzgojne naloge, ki jih usmerja elektrostrojna komisija okrajnega odbora Ljudske tehnike s pomočjo republiške elektrostrojne komisije. V ta delokrog je vključeno tudi prizadevanje podjetij v takoj imenovani »službi odjemalcev«.

Elektrostrojna komisija Slovenije je predlagala zvezni komisiji, naj prouči porabo elektrike v kmetijstvu in gospodinjstvu, kjer je poraba izražena v izredno nizkem odstotku v Sloveniji, toliko nižji pa je odstotek v jugoslovanskem merilu. Uvajanje primernih strojev in naprav v kmetijskih okoliših je prepočasno. Tako med drugimi predlaga, zlasti še v Slovenskih goricah in Prekmurju, ni urejeno vraščanje vod. Voda in elektrika pa sta osnova za uvajanje modernih gospodinjstev aparatov.

Poleg uvajanja raznih tehničnih pripomočkov pa je potrebno tudi ustrezno znanje vsaj za pravilno uporabo, če ne tudi za način funkcioniranja. Za to so nujno potrebna primerna predavanja, ne samo strokovnjakov na terenu, temveč tudi v tisku zbrana in izdana za naše razmere. V začetku čutimo potrebo pred-

Ob 40. obletnici Oktobrske revolucije namestavamo izdati posebno številko Pomurskega vestnika in v njej objaviti čimveč zgodovinskega gradiva o tem revolucionarnem obdobju in spominov naših ljudi, ki so doživljali te dogodke.

V A B I M O

vse, ki so kakorkoli neposredno sodelovali v Oktobrski revoluciji v Rusiji, vse, ki so pripravljali ali pa sodelovali v Bela Khunovi — Rdeči revoluciji, bodisi na Madžarskem ali pa doma v Prekmurju, delovali v tedaj ustanovljenih revolucionarnih organih (sovjetih) ali kako drugače spremljali te dogodke, vse, ki so sodelovali, bili povezani ali pa se neposredno spominjajo vojaškega upora v nemški Radgoni (24. maja 1918),

naj napišejo svoje spomine.

Opišite dogodke, ki so Vam ostali v živem spominu, in nam pošljite prispevke najkasneje do 1. septembra 1957.

Če pa jih posamezniki ne bi mogli sami opisati, naj nam sporočijo svoje naslove kakor tudi naslove drugih sodelavcev, da jih bodo lahko obiskali naši novinarji.

Udeležence omenjenih dogodkov kakor tudi vse prebivalce naprošamo, naj nam pošljejo spominsko gradivo o teh dogodkih (časopisi, brošure, letaki, oglasi, članke in druge legitimacije, značke, zapisniki sej in sestankov, zapiski, pisma in dnevniki), če ga seveda imajo — kakor tudi dokumente iz obdobja Tkalcve kontrarevolucije.

Omenjeno gradivo bomo, kakor že omenjeno, objavili; če pa se bodo lastniki s tem strinjali, pa pozneje tudi odstopili proti primerni odškodnini Študijski knjižnici ali Pomurskemu muzeju v Murski Soboti.

Uredništvo

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Okrajni sindikalni svet v Murski Soboti je na nedavni seji razpravljal o vzgoji in splošnem izobraževanju članov sindikata in s tem neposredno članov organov samoupravljanja v podjetjih. Ugotovili so, da pri izobraževanju doslej ni bilo nekega enotnega sistema; sindikalne podružnice so čakale pomoči in sugestij občinskega sindikalnega sveta, občinski sindikalni sveti pa so računali na pomoč okrajnega sindikalnega sveta. Premalo je bilo samoiniciative

podružnic, ki bi pravzaprav morale najbolj vedeti, kje bi bilo lahko izobraževanje najbolj učinkovito. Svojemu namenu niso zadostile tudi izobraževalne sekcije Svobod. Povsod, kjer delavsko-prosvetno društvo Svoboda sploh je, so se ukvarjali v glavnem le z uprizarjanjem iger in s pevskimi prireditvami, za splošno in strokovno izobrazbo delavcev pa so storile Svobode doslej bore malo. Prav zaradi tega bodo morali tako občinski sindikalni sveti kot sin-

dikalne podružnice pričeti bolj skrbno proučevati vse možnosti za neprisiljeno politično, strokovno in splošno izobraževanje.

Druga oblika izobraževanja delavcev bodo letošnji seminarji in tečaji za člane DS in UO. Skoraj v vseh gospodarskih organizacijah so bili izvoljeni v delavske svete in upravne odbore mladi ljudje ali pa člani sindikata, ki doslej še niso bili v organih samoupravljanja. Politična naloga sindikata pri tem je, da preprečuje okoriščenje neizkušenosti in nerazgledanosti članov organov samoupravljanja v prid upravnim vodstvom. Take težnje se bodo brez dvoma pojavljale v mandatni dobi novoizvoljenih upravnih organov.

Okrajni sindikalni svet bo priredil še letos tečaje za predsednike DS in predsednike UO. To bo nekajdnevni tečaj, na katerem si bodo tečajniki izpopolnili svoje znanje, občinski sindikalni sveti pa bodo organizirali tudi tečaje za vse člane delavskih svetov in upravnih odborov. Z izvedbo teh tečajev bo sindikat upravičil svojo vlogo in mnogo prispeval k utrjevanju samoupravljanja v gospodarskih organizacijah.

Elektrifikacijski odbor za Poledavje

Na Cankovi so izvolili občinski elektrifikacijski odbor za rogaševski predel občine. V kratkem bo na Pertočih prvo posvetovanje z zastopniki DES. Na posvetovanju se bodo dokončno domenili, kje bodo stali transformatorji, katere bodo predvidoma že letos zidali po vsem Poledavju.

V. Š.

Pevka pred mikrofonom

LETOŠNJE PRVOMAJSKE ZAHTEVE

Kakor poročajo, so bile letos prvomajске manifestacije v vseh večjih središčih širom po zemeljski obli, razen v Parizu in New Yorku, kjer so jih prizadete vlade prepovedale.

Značilnost letošnjih prvomajskih praznovanj in manifestacij je v tem, da delavski razred v vseh deželah vedno bolj postavlja v ospredje politične zahteve sodobnega sveta in človeštva. Domala vsi govorijo, proglasi in članki, posvečeni Prvem maju, so obravnavali vprašanje atomske oborožitve oziroma razorožitve.

Take zahteve izvirajo iz elementarnih potreb vsega človeštva; neslutena je namreč katastrofa, ki bi jo prinesla svetu atomska vojna, ne samo v pogledu fizičnega trebljenja, marveč tudi za politično družbeni napredek. Koliko tvojnih virov, umskih in materialnih moči namreč odteguje atomsko oboroževanje ne samo človeštvu kot celoti, temveč tudi delovnim ljudem držav, ki so se poglnele v atomsko tekmo! Milijarde je potrebno vsako leto odšteti iz državnih proračunov za atomske in vodikove bombe, namesto da bi jih rajši posredovali nerazvitim deželam in predelom, katerim je potrebno pomagati že zaradi uravnovešenja svetovnega gospodarstva.

Angleški laburisti se upirajo vladnim načrtom o preizkušanju prve vodikove bombe, zahodno-nemški socialisti pa so proti Adenauerjevemu načrtu o atomski oborožitvi Zapadne Nemčije. Še pravega posebnostna pa je zahteva, ki so jo manifestirali milijoni japonskih delavcev. Samo v Tokiu se jih je zbralo pol milijona.

Japonci se namreč na svoji koži občutili strahote atomske (ne še vodikove) vojne, zato so kar dvojno zaskrbljeni zaradi preteče nevarnosti, ki jo lahko za vsakdanje zdravje prinesejo novi hidrogenski poskusi v njihovi bližini.

Letošnji Prvi maj je potemtakem prinesel vrsto dobrih pobud, ki so mobilizirale javno mnenje za napredek, čeprav v omejenem okviru in področju. Če bi odgovorni diplomati in državni dejavnosti upoštevali vse te pobude, boru OZN, v katerem še vedno trajajo pogajanja za zaprtimi vrati, zavel nov veter in približali bi se tudi stvarnejšim rezultatom na področju razoroževanja.

PRED KONFERENCO VELIKIH ŠTIRIH?

Hrupni dogodki in mirovne ponudbe — to so bili naši spremljevalci v vseh pojavnih letih. Ob Sredozemskem morju pa smo že precej časa pričeli zapleteni in prikriti igri med dvema blokoma (atlantski in varšavski), pa tudi med vesilami znotraj enega samega bloka (ZDA — Vel. Britanija, Francija ob napadu na Egipt). Na drugem področju pa se bloki in države spet zblizujejo in pomirjujejo. Področje izbruhov, tudi dokaj hudih, se v glavnem ni spremenilo, področje zblizovanja in medsebojnega snubljenja pa se je razširilo — v glavnem na pot diplomatskega dopisovanja.

V zadnjem času so se pojavili predvsem dopisi dveh vrst. Prvi dopisovalci je vedno predsednik sovjetske vlade Bulganin, pri drugem pa se je menjala samo oseba, ne pa tudi položaj: Eden in Macmillan, bivši in sedanji angleški premier. Prva pisma med Bulganinom in Edenom iz lanske jeseni, ko so pod plaščem pogajanj pripravljali napad na Egipt, so bila v svetovnem tisku obelodanjena prav v času, ko je na Bližnjem vzhodu

zavladala določena napetost zaradi dogodkov v Jordaniji. Objava teh pism je imela očiten propagandni namen, bila pa je nemara tudi koristna. Iz pism je bilo videti, da se je za vljudnimi diplomatskimi besedami in miroljubnimi zahtevami skrival pravi načrt, ki je sicer pripeljal do napada, vendar pa se ni posrečil. Naj bo kakorkoli že: pisma so bila poučna, zlasti še Edenovi odgovori Bulganinu, saj so pokazala, da se nerealistični načrti lahko kaj različno maščujejo.

Drugače pa je z zadnjim Bulganinovem pismom Macmillanu; avtor ne namiguje na preteklost in ne skuša iz nje tolmačiti sedanosti, marveč bolj nakazuje perspektive za prihodnost. Mnogi angleški listi priznavajo, da so Bulganinova pisma zanimiva. Pišejo celo o možnosti, da bi se spet sestali štirje veliki. Čeprav je težavno določiti, kakšne konkretne rezultate si

lahko nadejamo od take konference, pa je vendarle res, da v Londonu ta zamisel ni padla povsem na neplodna tla. Anglija je po zadnjih dogodkih namreč izpadla iz kroga največjih, ki se dogovarjajo, zato bi bila nova četverna konferenca za Angleže, posebno pa še za njihove bolj ponizane in razžaljene prijatelje — Francoze, ponovno ustoličenje v sosvetu velikih. To pa bi bila v glavnem bolj konferenca zaradi konference, ne pa zaradi njenih plodov. Če pa že štirje veliki vendarle sedejo za zeleno mizo, se lahko marsikaj spreveče, seveda če že vnaprej ne prevladuje odkrit namen dokazovanja, da so taki sestanki neplodni. Iz zadnjih izjav ameriškega zunanjega ministra Dullesa pa je moči razbrati, da bi tudi ZDA bile naklonjene novim sporazumom.

Vprašanje je le, kakšni naj bi bili ti sporazumi.

NOVI PREDSEDNIK AVSTRIJSKE REPUBLIKE

Proti pričakovanju volilnih izvedencev in takomenovane javnega mnenja, je na ne-

deljskih volitvah za predsednika republike zmagal v sosednji Avstriji dosedanji podkanceler in predsednik avstrijske Socialistične stranke dr. Adolf Schärf, ki je dobil okrog 100.000 glasov več (skupaj je volilo 4,6 milijona avstrijskih državljanov) kot nasprotni kandidat avstrijske ljudske in svobodne stranke (slednja stranka je pronacistična) — prof. dr. Wolfgang Denk. Vse do volitev so namreč napovedovali Denko zmago.

Novi predsednik avstrijske republike Schärf bo prevzel svoje posle že prihodnji teden. Po avstrijski ustavi se mora teden dni po predsedniških volitvah sestati parlament, da bi predsednik republike prisegel pred njim. Napovedujejo tudi, da bo 15. maja na Dunaju prva velika parada nove avstrijske armade, kateri poveljuje predsednik republike. Kanceler Raab (predsednik vlade) bo v skladu s tradicijo formalno odstopil.

ALŽIR — vest človeštva

O nasilju in zverinstvih francoskih kolonialnih čet v Alžiru smo v našem časniku že poročali, kaže pa, da se položaj v tej afriški deželi še vedno ni izboljšal — predvsem po zaslugi trmoglave francoske vlade Guy Molleta, ki noče ugoditi zakonitim zahtevam borečega se alžirskega ljudstva po svobodi in narodni samostojnosti.

Alžirska Fronta nacionalne osvoboditve je pred dnevi poslala posebne poslanice predsedniku ZDA Eisenhowerju, predsedniku FLRJ Josipu Brozu-Titu, indijskemu premieru Nehruju, generalnemu sekretarju OZN Hamarskjöldu, premieroma Tunizije in Maroka, vladnim predsednikom skandinavskih držav in nekaterim drugim političnim osebnostim. V poslanicah, ki so bile objavljene, obtožuje Francijo genocida (zločin, ki je naperjen proti vsemu narodu in ogroža njegov fizični ali moralni obstoj) v Alžiru, zahteva pa mednarodno solidarno obsojbo zločina »proti človeštvu«, ki se dogaja v Alžiru.

SPET PADAJO ATOMSKE BOMBE

V ožjem razorožitvenem oboru Organizacije združenih narodov razpravlja o začetnih oblikah RAZOROŽEVANJA; medtem ko se razgovarja o omejitvi ali opustitvi poskusov z jedrskim orožjem (tudi na podlagi jugoslovanskih predlogov), se Angleži skrbno pripravljajo, da bodo vrgli prvo svojo atomsko bombo. V Sovjetski zvezi pa je pred dnevi eksplodirala že peta v seriji atomskih bomb.

Odpor proti poskusom z jedrskim orožjem, ki lahko zelo škoduje, pa vedno bolj narašča. V sami Angliji je ta odpor, sicer dokaj nenoten, v laburističnih vrstah. V Zahodni Nemčiji se je vnela polemika, tokrat že v znamenju volilnega boja, o umestnosti Adenauerjeve želje, da bi naj tudi bonnska republika dobila atomsko orožje. Znano je tudi, da se je 18 göttingenskih profesorjev — znanstvenikov odločno izreklo proti izdelovanju atomskega orožja in odpovedalo v zvezi z njim vsakršno sodelovanje.

Kandidatov za posest atomskega orožja je vedno več, vedno več pa je tudi tistih, ki obsojajo početje igralcev z usodo človeštva.

Najbolj pa se angleškimi in podobnim načrtom zoperstavlja Japonci, ki so edini na svoji koži občutili grozote takrat še »navadnih« atomske bombe in zatem še posledice oddaljene eksplozije vodikove bombe. Prav pred dnevi pa je otočje Riu Kiu pozdravil doslej najmočnejši radioaktivni dež, ki mu je botrovala nedavna eksplozija sovjetske vodikove bombe. Posebni predstavnik japonske vlade Macušita je po neuspehu svoje misije v Londonu izjavil, da bo Japonska predlagala vso zadevo mednarodnemu sodišču v Haagu.

Mar ni tudi to resen opomin diplomatom, ki razpravljajo v Londonu o razoroževanju?

EISENHOWERJEVA DOKTRINA IN JORDANIJA

Blokovsko tekmovalje je brez dvoma škodljivo razvoju sodobnega sveta nasploh, še bolj pa je razumljivo, da ne more prinesiti nobenih koristi področjem, ki jih zajema, zlasti še tedaj, če se ta področja sploh ne zanimajo za tako tekmo.

350 LADIJ JE ŽE PLULO SKOZI SUEŠKI PREKOP

Odkar so s pomočjo Organizacije združenih narodov dokončno usposobili po vojni avanturi razdejani Sueski prekop za nemoteno plovbo in promet — od 9. marca do konca aprila — plulo skozi prekop 350 ladij, med njimi največ italijanskih, zahodno-nemških in grških.

Povsem logično je, da to neugodno vpliva na razpoloženje angleških plovilnih družb, zato v angleških gospodarskih krogih menijo, da bo njihova vlada kmalu prisiljena dovoliti britanskim ladjam uporabljanje Sueskega prekopa za plovbo — seveda s protestom.

Zgovoren primer za to je Jordanija, v kateri je prvi stopnji državnega udara sledila druga, ki še bolj določno obeležuje dvojen obraz dogodkov: kralj Husein se je s svojo okolico spet polastil izključne oblasti v deželi, ki se mu je izmuznila iz rok po zmagi ljudskih strank na lanskem in hkrati prvih svobodnih volitvah v Jordaniji, ministrski predsednik pa je spet postal mož, ki je pred dobrimi desetimi leti napravil iz dežele angleško oporišče.

Pri tem ni bistveno, ali je dano samo vezilo angleški kroni ali pa Eisenhowerjevemu odposlancu. Važno je, da tudi v tako zaostali deželi, kot je Jordanija, starega reda in tujega vpliva ni mogoče uveljaviti drugače kot z zelo udarnimi metodami izjemnega stanja in naglih sodišč in da se uveljavlja oboje — stari red in tuji vpliv — roko v roki.

Kakršnekolikoli doktrine, ki uporabljajo take metode in ki se zaradi svojega uveljavljanja povezujejo z domačo reakcijo, ne morejo prinesiti tistih rezultatov, ki jih sicer od zunaj proglašajo, a tudi ne trajnih uspehov blokovski težnji, ki jih je rodila.

OD 5-12. MAJA TEDEN RDEČEGA KRIŽA

Teden Rdečega križa traja letos od 5. do 12. maja.

Po končani svetovni vojni je postal Rdeči križ vsestranska humanitarna ustanova, ki s svojo idejno in materialno pomočjo deluje povsod, kjer človekoljubna solidarnost zahteva, da je treba pomagati nesrečnikom.

Kakšne naloge si je določil Rdeči križ za mirni čas?

Da samostojno in tudi s sodelovanjem dobrodelnih ustanov prireja tečaje za vaška dekleta in delavke. Dekleta, ki so obiskovala te tečaje, se vključujejo med aktiviste Rdečega križa, ki z lastnim vzgledom in delom pomagajo pri zdravstvenem napredku domačega kraja. Rdeči križ organizira tečaje o domači negi bolnika. S pravilno nego bolnika pomagamo še tako hudo bolnemu, da zopet dobi voljo do življenja. Rdeči križ je pobudnik in sodeluje pri higienski ureditvi naselij, urejanju vodnjakov, gnojšč, stranišč, čiščenju vaških mlakuž in potokov. Tako pomaga prebivalstvu do zdrave pitne vode in odstranjenju žarišč nevarnih in nalezljivih bolezni. Rdeči križ se bori proti čezmernemu uživanju alkohola, vzgaja mladino k treznosti, sodeluje pri zdravljenju alkoholikov in skrbi za pomoč prizadetim domačinom.

Rdeči križ zboljšuje tuberkuloznim bolnikom življenjske razmere. Posreduje pomoč tuberkuloznim bolnikom in njihovim družinam, zdravljenim bolnikom pa pomaga, da se lahko vrnejo na delo, ki je primerno zanje.

Rdeči križ vzgaja in pridobiva prostovoljne krvodajalce. Rdeči križ zbira vse, ki so pripravljene pomagati človeku s svojo krvjo.

Najbolj tradicionalno delovanje Rdečega križa pa je materialna pomoč socialno ogroženim, starim in onemoglim, kakor tudi pomoč ob elementarnih nesrečah, kakor so poplave, potresi, toča in podobno.

Da lahko Rdeči križ opravlja te naloge, je potrebno, da se združijo v njem vsi pošteni misleči ljudje. Biti član

IVANJKOVČANI SO PRAZNOVALI

Prebivalci občine Ivanjkovci so letos že četrty praznovali svoj krajevni praznik. Zbrali so se številni občani, da bi čim častneje počastili spomin padlih borcev ter se zopet spomnili najtežjih dni, kar jih pomeni zgodovina ivanjkovske občine.

Letos smo z veseljem ugotovili navzočnost mnogih predstavnikov naše oblasti, katere je — kakor vse navzoče občinstvo, ki je vse do zadnjega kotečka napolnilo dvorano — pristrčno pozdravil predsednik Zveze borcev tov. Franc Vogrinc od Svetinj.

LEPO JE BILO V TURNIŠČU

Večer pred 1. majem so ljudje napolnili dvorano v prosvetnem domu do zadnjega kotečka. Med mladimi je bilo tudi veliko odraslih prebivalcev. »Take udeležbe na proslavi še ne pomnim,« je dejal neki odbornik.

Slavnostni govor je imel Alojz Tibaut, potem pa je sledil pester kulturni program, ki so ga pripravili pionirji osemletne šole. Recitacije, petje in prizorčke so navzoči spremljali z velikim zanimanjem in s ploskanjem nagradili nastopajoče. Posebno jih je ganila partizanska igra, ki so jo uprizorili učenci III. razreda.

Po proslavi pa so pionirji presenutili vaščane z baklado. Pred pro-

Rdečega križa, ne pomeni plačati samo letnega prispevka v denarju, ampak mora vsak član sodelovati in pomagati v primeru nesreče. Moramo biti zavedni, vztrajni in neomajni nosilci človečnosti in glasnih idej o boljšem človeku.

V tem tednu podprimo vsi Rdeči križ, da bo lahko izvrševal svoje vzvišene naloge!

Stiri slavna imena: Ignac Zmazek, Avgust Zmazek, Marija Filipič in Sunčič, niso samo vklesana v mrzel marmor spominske plošče na skromni Zmazkovi viničarski koči, ampak jih nosi vsak naš človek globoko v svojem srcu. A kar ti naši prelepi ljudje zaklenejo v svoja srca, tega ne pozabijo nikoli...

Zato se ne spominjamo tako često samo teh štirih imen, ampak tudi tistih, katerih imena so vklesana na spomeniku pri Svetinjah in na pokopališču — talcev.

svetjim domom so se zasvetile rdeče, modre in bele bakle, potem pa so napolnile ves prostor tja do kresa, okrog katerega se je zbrala množica vaščanov. Tudi pri kresu se je moral oglasiti predstavnik SZDL, za njim pa je zapel mladinski pevski zbor, ki je po dolgem času spet razveselil vaščane. Ob pošmaječem ognju se je oglasila še godba iz Renkovec.

Velika množica ljudi pri kresu, kakršne ne pomnimo v Turnišču na nobeni prireditvi, je prijetno presenetila predstavnike tukajšnjih organizacij in prosvetne delavce, ki so prirediteljem zelo hvalažni in kličejo: vsako leto tako!

DELA VSKI PRAZNIK

1. MAJ V M. SOBOTI

Ze dan pred Prvim majem

so nekateri kolektivi v okviru sindikalnih podružnic praznovali svoj največji delavski praznik. Zvečer so se pa pridružili centralni proslavi pred gimnazijo, kamor so prihajali v povorki z godbami na čelu ali pa veselo razpoloženi v manjših skupinah. Ko je godba na pihala odigrala Internacionalo, je o pomenu delavskega praznika nekaj in danes z jednatimi besedami spregovoril član okraj. sind. sveta Stefan Sabjan. Nad 2000 ljudi je nato v imenu JLA pozdravil major Anton Šušteršič.

V dobro izbranem nastopu so se nato vrstili nastopi ženskega pevskega zbora Tovarne perila »Murac«, godbe na pihala, harmonikarjev, mešanega pevskega zbora Tovarne mlečnega prahu; nastopili so tudi solisti, pevski duet in kvintet godbe na pihala. Vsi so želi obilo priznanja. Po zaključku proslave se je ob velikem kresu razvilo sproščeno ljudsko rajanje.

Mesto M. Sobota si je nadeležno slavnostno obeležje, s hiš so plapolale množestevilne zastave, izložbe so bile okrašene nalašč za delavski praznik. Tudi okna stanovanj s šopki pomladanskih cvetic in zastavicami so močno povečala slavnostno razpoloženje.

Močan vtis so napravili močoični slavaloki, ki jih je bilo šest; delovni kolektivi so jih postavili na cestah, ki vodijo v središče mesta. Vsi so bili impozantni, posebno še oni pred bolnišnico, in so prepričevalno prikazali nezlomljivo moč delavskega razreda.

V RADGONSKI OBČINI

V Gornji Radgoni so praznovali 1. maj in hkrati proslavljali 5. obletnico delavsko-prosvetnega društva »Svoboda«. S prireditvami so pričeli že 25. aprila, ko je bil javni nastop pevskega zbora,

28. aprila pa je dramska sekcija uprizorila dobro naštudirano dramo »Sivec«.

Večer pred praznikom je bila v kino dvorani slavnostna akademija z razvitjem društvenega prapora. O pomenu 1. maja je govoril tajnik občinskega sindikalnega sveta Tone Jakopič, ob razvitju prapora DPD »Svoboda« pa republikanski ljudski poslanec in društveni predsednik Zlato Pavlica. V programu so sodelovali orkester, pevski zbor in recitatorji.

Na dan 1. maja so tudi odprli novo urejeno čitalnico v prostorih domačega združnega doma.

V KUZMI

Letošnji 1. maj je bil pri nas praznovan kakor že dolgo ne. Na večer pred praznikom so zagoreli kresovi, postavljali so mlaje, mladina pa je ob kresovih in skozi vas veselo prepevala pesmi. Na sam praznik pa ni niti dež motil vaše godbe in gasilcev, da ne bi jutraj ob 5. uri napravili po vasi budnice, vaščani so pa še dolgo v dopoldanske ure ob godbi in pesmi dajali duška prazničnemu razpoloženju. Solška mladina je popolnoma v združni dvorani priredila pester spored, katerega je občinstvo navdušeno spremljalo.

Z. B.

OKOLI VIDMA

Občinski odbor SZDL je skupno z vaškimi odbori dobro pripravil proslave Praznika dela v videmski občini. Proslave so bile že na predvečer na Sovjaku, Moravskem vrhu, Rožickem vrhu in v Ivanjih. Na teh mestih so se ob kresu zbrali domačini in vaščani okoliških vasi. V Bučkoveh so celo organizirali povorko na kraj proslave. Ob številni udeležbi prebivalstva so predstavniki SZDL v svojih govorih razložili velik pomen praznika. Po govorih se je okrog kresa razvilo ljud-

ske rajanje. Pri proslavah so sodelovali tudi gasilci, mladina in godba iz Bučkovec. V sredo jutraj je bila budnica po vseh večjih krajih občine. Pri Vidmu je priredilo TVD »Partizane« slavnostno akademijo, na kateri so nastopali vsi oddelki društva, od cicanov do članov. Čeprav društvo v preteklem letu ni bilo dovolj aktivno, je tokrat pokazalo, da so tudi pri Vidmu pogoji za uspešen razvoj telesne vzgoje.

V TROPOVCIH

Na večer pred 1. majem so se zbrali vsi vaščani pri gasilskem domu, odkoder so skupno odšli h kresu. Ob kresu so pionirji deklamirali in uprizorili igrico »V gozdu ob potoku«, mladina pa je zapela nekaj borbenih pesmi.

Ko je kres dogorel, so se skupno vrnili h gasilskemu domu, mladina pa je poskrbela za veselo rajanje. Še pozno v noč so se slišali zvoki harmonike.

Tokrat so se Tropovčani res potrudili, da so 1. maja praznovali vsi vaščani z največjim razpoloženjem.

A. K.

NOVA PEČ

Delovni kolektiv Opekarne v Gornji Radgoni je pričakal Praznik dela z novo delovno zmago. Dokončali so delo v novi krožni peč sistema »Hoffmann«, ki je edinstvena v državi. Peč bo poskusno obratovala 6 mesecev in jo bodo prižgali 10. maja.

Dosedanje proizvodnje opeke bodo tako povečali za 100 odstotkov, delovno silo pa samo za 16 odstotkov. Predvidoma bo avgusta dokončana tudi nova umetna sušilnica; tako bodo delovno sezono podaljšali od dosedanjih 6 na 10 mesecev v letu. Podjetju zaradi tega ne bo treba zaposliti sezonskih delavcev, temveč bodo vsi delavci lahko stalno zaposleni.

Prva letošnja številka revije »Svet ob Muri« prinaša uvodoma sestavek **Svetozarja Ilesiča** »Problemi Pomurja v geografski osvetlitvi«. Omenjena razprava je po eni strani nekoliko zapoznel odmev lanskega mürskosoboškega seminarja geografov, na drugi strani pa zbirke zanimivih statističnih podatkov, ki bodo dobrodošli gospodarstveniku, politiku, zgodovinarju, sociologu in demografu. Avtor sam trdi, da je razprava »prispevek k nadaljnji diskusiji« in bolj sinteza splošnega stanja kot pa analitično razpravljanje o današnjih razmerah. Podobno obeležje je značilno tudi za prispevek inž. **Sonje Lapajne-Oblik**: »Regionalni načrt Pomurja«.

V leposlovnem delu revije najdemo tokrat nekaj prispevkov naših najmlajših ali doslej manj znanih avtorjev. **Drago Grah** objavlja črtico »Korak z izhrojene poti«; **Jan-ko Liška** je prispeval prevod Čapkove humoristične črtice »Pravda gospoda Havlena«; **Jože Vilnik** objavlja drobno razpoložljivo pesmico »Pomladna«; **Branko Šemen** tri pesmi: »Sodobnost«, »Meta-morfoza« in »Narobe egocentričnosti«; **Jože Ternar** pesmi »Vino in kri«, »Balada«; **Mari-ka** pa pesmi »Nekdo« in »Psem vode«.

Dokaj zanimive so ocene, poročila in zapiski letošnje prve številke Sveta ob Muri. **Franc Šebjanič** ugotavlja, da se je po sedemletnem presledku pojavil na madžarskem knjižnem trgu prevod iz jugoslovanske književnosti; to-krat že druga izdaja dveh Cankarjevih del. Poročevalec trdi, da so izdajatelji vnesli v prevod nekatere stilistične in jezikovne korekture, ki pa bistveno ne spremenijo prvotnega prevoda, ki ga je pripravil dr. Avgust Pavel. Svoj zapisek zaključuje F. Šebjanič z ugotovitvijo, da smo z najnovejšim madžarskim natisom Cankarja lahko Slovenci še prav posebej zadovoljni, kajti po Pavlovi smrti je to verjetno za dolgo dobo edino prevodno delo iz naše književnosti, ki bo med madžarskim ljudstvom pričevalo o našem piscu-velikanu in naši književni ustvarjalnosti nasploh.

Bruno Hartman razpravlja o potopisni povesti F. Šrimpfja Evropa-Afrika-Evropa, ki jo je izdala lani mariborska založba Obzorja. Pisec ocene navaja nekatere pomanjkljivosti potopisa, kar zadeva no-tranjo zgradbo dela, in pri tem navaja kot dokaz vrsto piscev, ki so se posluževali te literarne zvrsti. Z navajanjem nekaterih »klasikov potopisa« (Homer, Duhamel, Heyerdal itd.) pa še seveda ni rečeno, da je snovna in oblikovna obdelava njihovega potopisa edini kriterij za tak način pisanja. Morda prav zaradi tega mora vzeti bralec Šrimpfovega potopisa oceno izpod peresa B. Hartmana nekoliko kritično, upoštevaje pri tem to, da ni »uzakonjenega pravila«, ki ne bi dopuščal morda celo nekaterih novitet, ki jih je težko ovrči v glavnem samo z navajanjem mojstrov potopisa.

Zgodovinsko zanimiv je tu-di zapisek dr. Alojza Trste-njaka: »Lendavske drobtine k zgodovini agrarnega prava«. Ta grobi obris pa ne sme ostati samo »zapisek«, temveč najmanj spodbuda za siste-matično delo na področju agrarnega prava, ki v nekate-rih odtenkih živi med kmeč-kin ljudstvom še danes, ven-dar ga bodo splošne razmere slej ko prej popolnoma zabri-sale.

Fiziognomija letošnje prve številke revije »Svet ob Muri« je nekoliko drugačna od lan-skih števk, kajti prispevka Svetozarja Ilesiča in inž. So-nje Lapajne dajeta reviji ne-koliko širše obeležje, kot je označeno v podnaslovu: rev-ja za književnost in kulturo.

-jm

Dokležovčani v Melincih

Pred nedavnim so nas obiskali igralci iz Dokležovja. Prikazali so nam dramo »Domačija«. Snov je bila dobro izbrana in lepo prikazuje, kam je pripeljala želja po tuji zemlji. V svoji globoki verski vdanosti Kata in Mica ne gledata na to, da gre bratov sin Metod na fronto, ker mu iz grabežljivosti, Kata pa še celo v pijanosti nočeta prepisati grunta. Podpira ju sosed Povol z župnikom. Ni tu takrat, ko pride iz mesta brat — učitelj in prosi za sina Metoda, nočeta Metoda rešiti. Bog bo že po-magal! Vendar jih nesreča zopet privede na pravo pot, vendar že prepozno, kajti poštar prinese osmr-tico, da je Metod na fronti padel.

Igrali so zelo dobro in vživeto, posebno pa so lepo zaigrali Janez Mihalič v vlogi brata Mihaela kot učitelja. Povol — Jože Mihalič pa je

bil pravi tip vaškega izdajalca. Tudi Metod — študent je svojo vlogo na-prednega študenta dobro prikazal; igral ga je Jože Horvat.

Nasploh pa se igralci imajo naj-več zahvaliti učiteljici in učitelju Škerget, ki vlagata veliko truda v prosvetno delo in uspešno vodita društvo. Na žalost takih ni dosti, sicer bi ne bilo dolgočasje po va-šeh in pritegnili bi tudi dosti mla-dine.

Tudi v Melincih delajo! Letos so že imeli uspešen »Veseli večer«, pevski zbor je pridno vadil vsi zi-mo, zdaj pa že gostujejo. In zopet se učijo veseloigro »Pričarani že-nine«, ki jo bodo zaigrali maja. Kako bo pa takrat, bomo še videli! Upajo na dober uspeh, saj pridno vadijo.

Veliko strelsko tekmovanje ZA DAN MLADOSTI

Mladinske organizacije v Prekmurju se že prav živahno pripravljajo na proslavljanje Dneva mladosti. Sodelovali bodo tudi obvezniki predvojaške vzgoje. Pomerili se bodo pri streljanju z zračno in vojaško puško.

Na okrajnem tekmovanju, ki bo pod pokroviteljstvom predsednika OLO tov. Franca Rogla v treh središčih — pri Gradu 19. maja za občine Grad, Cankova in Gor. Petrovci; v M. Soboti 18. maja za občine M. Sobota, Lendava in Beltinci ter skupino sred-njih strokovnih šol in 25. ma-

ja v Ljutomeru za občine Ljutomer, Videm in Gor. Rad-gona — bo tekmovalo po de-set mladincev iz vsake obči-ne. Tekmovanje se bo povsod pričelo ob 8. uri zjutraj na strelišču.

Med mladimi strelci je že

Na Cankovi se pripravljajo

Cankovska mladina se že dalj časa pripravlja na pro-slavo Dneva mladosti. Med drugim predvidevajo tudi ce-lotedenski kulturni program.

Nafta : Kovinar (Maribor) 4:3 (2:1)

Domači so zadnjo nedeljo sprejeli v goste najresnejšega kandidata za prvo mesto v mariborsko-celjski no-gometni ligi. Med maloštevilnimi gledalci so bili samo posamezniki, ki so računali na uspeh domačega mo-štva.

Kmalu potem, ko je sodnik Flisar iz Sobote dal znak, so gostje več-krat hitro napadali. Igra je bila zelo hitra, polna kombinacij in včasih ze-lo razburljiva. Nafta je kmalu ure-dila svoje vrste in v 9. in 24. minu-ti po Sraju dosegla dva gola. Gostje so nato odgovorili s hitrim napadom in sodnik je pokazal na belo točko v kazenskem prostoru domačih. Vra-tar Nafta Sekereš je z odlično pa-rado rešil svoje svetišče. Prvi gol za svoje barve so dosegli gostje v 44. minuti po Sermanu.

V drugem delu igre sta obe enaj-storici diktirali oster tempo. Več ugodnih priložnosti pa sta že v za-četku napravili napadalni petorici. V 53. minuti je Nafta vodila že s 3:1, ko je Török iz 25 metrske daljine čez zid gostov porinil usnje v mre-žo. Gostje še vedno niso hoteli po-ložiti orožja in se sprijazniti z re-zultatom. V 70. minuti so znižali re-

zultat na 3:2 in v 85. minuti po avto-golu domačih izenačili. Gledalci so počasi zapuščali igrišče, ko je Nafta v zadnji minuti nevarno napadla. Dvakrat odbito žogo je tretjič Simo-nič poslal v levi zgornji kot in tako dosegel zmagoviti gol.

Pri gostih se je odlikovala napa-dalna petorica, pri domačih pa ožja obramba z vratarjem Sekerešem na čelu, ki je bil junak dneva. Srečanje je zadovoljivo vodil Flisar iz Sobote.

V predtekmi je Nafta II v okviru Pomurske nogometne lige premagala enajstorico NK »Trgovce« iz Sobote z rezultatom 1:0. Za domače je bil uspešen Balaž. Sodnik Gerenčar iz Lendave je upravičeno izključil igralca gostov Babiča in domačina Balaža.

-jo

MARIBORSKO-VARAZDIN-SKO-CELJSKA NOGOMET-NA LIGA

Predzadnjo nedeljo v Mur-ski Soboti:

SOBOTA : BRANIK 0:6

Zadnjo nedeljo v Krapini: ZAGORAC : SOBOTA 6:0

Pomurska liga

Preteklo nedeljo, 28. IV. 1957 sta bili odigrani dve nogometni tekmi za prvenstvo Pomurske lige. Rakičan je premagal Ledavo z rezultatom 4:0, Trgovce pa Nafto II z rezul-tatom 5:3. Moštvo Trgovca je zaslužen odločilo tekmo v svojo korist, kar je bila prva zmagata tega moštva v tem tekmovalju. Če bi moštvo Trgov-ca igralo vsako tekmo tako, bi se prav gotovo potegovalo za eno prvih mest v tej ligi.

V nedeljo, 5. V. 1957 sta bili prav tako odigrani dve tekmi za prven-stvo Pomurske lige. Nafta II je pre-magala moštvo Trgovca z rezultatom 1:0 (z avtogolom). Sobota II pa je odpravila moštvo Ledave z dvošte-vilnim rezultatom 11:0.

Stanje tabele

Sobota II	9	6	2	1	42:17	14
Rakičan	9	6	1	2	39:14	13
Nafta II	9	5	2	2	32:17	12
Turnišče	8	4	1	3	17:20	9
Ledava	10	2	0	8	14:54	4
Trgovce	9	1	0	8	17:44	2

Službena objava Pomurske lige:

Nedelja, 12. V. 1957 je prosta za vse klube v Pomurski ligi.

Odbojkarji „Partizana“ spet v stari družbi

Prvi krst so naši odbojkarji dobro prestali, zaradi tega upamo in jim tudi želimo, da bi nas pri svojem startu v slovenski ligi, kjer se je že začelo tekmovanje, ne razočarali.

»PARTIZANA« SOBOTA — »ALUMINIJ« KIDRIČEVO

3:1 (14:16, 15:12, 15:6, 15:6)

V prvi tekmi vzh. slovenske odbojarske lige je moštvo »Partizana« iz M. Sobote za-služeno premagalo moštvo »Aluminija« iz Kidričevega.

Sodil je prav dobro Oberstnel iz Maribora.

-k

LESTVICA

»Partizan« M. Sobota	3	5	0	6:1	6
»Aluminij« Kidričevo	3	2	1	4:4	4
»Partizan« Ruše	3	1	2	4:4	2
»Kovinar« Maribor	3	0	3	1:6	0

300 članov nastopilo na velikem sindikalnem športnem tekmovalju v Lendavi

V počastitev 1. maja je občinski sindikalni svet organiziral tekmo-va-nje v naslednjih disciplinah: odbojki, nogometu, šahu streljanju, keglja-nju in namiznem tenisu. Med sindi-kalnimi podružnicami je tekmovanje vzbudilo veliko zanimanje.

S tekmovaljem so začeli zadnji teden v aprilu; sodelovalo je 8 sindi-kalnih skupin. Dopoldne 1. maja so imeli finalna srečanja. V posameznih disciplinah je nastopilo: v odbojki 5, v nogometu 6, v šahu 4, v streljanju 11, v kegljanju 5 in v namiznem tenisu 5 skupine.

V odbojki in nogometu so osvojili prvo mesto člani obmejne enote JLA.

ŠD SOBOTA - okrajni prvak

V nedeljo, 5. t. m. je bilo zaklju-čeno okrajno tekmovalje za moštve-no prvenstvo. Za naslov okrajnega šahovskega prvaka se je borilo 18 moštvev iz vsega Pomurja. Vsa dru-štva so bila razdeljena v 5 skupin. Prvaki skupin (šahovsko društvo Radgona, Sobota, Petrovci, Lendava, Krog in ESS) so se borili v finalu za najvišji naslov.

V nedeljo so se zbrali šahisti iz Radgona, Kroga, Petrovci in Sobote v hotelu Platana. V finalu je za-sedlo prvo mesto šahovsko društvo Sobota z 20 1/2 toč., II. mesto Radgo-na 18 toč., III. mesto Krog z 9 1/2 toč.

D. B

Ocenjevalna vožnja pomurskih motoristov

Na pobudo Avtomoto društva v M. Soboti se je v nedeljo, 28. aprila pomerilo 25 najboljših motoristov, članov avtomoto. društev iz Pomurja na 98 km dolgi progi M. Sobota—Radgona—Ljutomer—Bogojina—M. So-bota. Odsek Cezanjevci—Kamenščak —Ljutomer je bila težka preizkušnja sposobnosti in spretnosti vozačev, a tudi zmogljivosti motorjev. Med tek-movalci je bilo tudi 12 mopedistov iz Radgona, kar je vsekakor vredno omeniti. Sploh je AMD Radgona zelo aktivno in prav lepo napreduje.

Na cilj je prispelo samo 20 voza-čev, ker sta dva imela večje de-fekte, trije pa so zaradi zgrešene poti odstopili od tekmovalja.

Rezultati ocenjevalne vožnje so naslednji:

Najboljši mopedist je bil IVAN

S PROSTOVOLJNIM DELOM — STRELISČE

V teh dneh so začeli prasto-voljno delati na strelišču pri Murski Soboti. Okrajni strel-ski odbor je brez potrebnega denarja za gradnjo strelišča; strelci so zato sklenili, da si sami uredijo strelišče. Za de-lovno akcijo je v strelskih družinah veliko zanimanje in že maja bodo lahko streljali na novo urejenem strelišču.

MAUKO iz Radgona. V kategoriji 125 ccm je zmagal RUDI MERICA iz M. Sobote na motorju NSU. V ka-tegoriji 175 ccm BOGO JAGODIČ iz M. Sobote na motorju TOMOS; v kategoriji 250 ccm je bil prvi FRANC VERZEL iz Radgona (Puch), drugi DRAGO KOČAR iz Radgona (Jawa), tretji STANE ILGO iz M. Sobote (TOMOS). V kategoriji 350 ccm je zmagovalec ERNEST SABO iz M. Sobote (DKW).

Najboljši vozač dneva je bil FRANC VERZEL iz Radgona, ki je prejel prehodni pokal, darilo OLO M. Sobota.

Veliko razumevanje za ocenjeval-no vožnjo in sploh za delovanje AMD M. Sobota so pokazala pod-jetja Agromerur in Blisk iz M. Sobote, Opekarna Puconci in ObLO M. Sobota, ki so za ocenjevalno vožnjo dala svoja vozila na razpo-lago.

Uspelo tekmovalje strelcev

Občinski strelski odbor v Murski Soboti je v počastitev 1. maja pri-re-dil tekmovalje v streljanju. Nasto-pilo je 17 članskih, 4 mladinske in 2 pionirski ekipi, kar je za začetek že lep uspeh. Organizacija se je tudi dobro posrečila. Rezultati:

Člani — ekipe: 1. Strelska družina »Boris Kidrič«; 2. »Borace«; 3. »Bliske«, vsi iz M. Sobote. Mladinci: 1. »Mura« —Gimnazija; 2. »Krog I«; 3. »Krog II«

iz Kroga: Pionirji: 1. »Kroge iz Kro-ga«.

Posamezniki: Člani: 1. Sandi Mi-kec; 2. Leopold Cinč; oba člana SD »Boris Kidrič«; 3. Ivan Beovič iz »Borac«. Mladinci: 1. Franc Flisar; 2. Ludvik Kepe, oba »Mura« iz Gim-nazije; 3. Stefan Tudičan, »Graničar«, Bakovci. Pionirji: 1. Jože Kreft, »Kroge«; 2. Stefan Nemec, »Grani-čar«; 3. Janez Borovič, »Kroge«.

Mladi ljutomerski šahisti so tekmovali

Veržaja. V starejši skupini do 15. leta pa pionirji in pionirke iz Lju-tomera.

Moštevni občinski prvaki, pionirji in pionirke iz Ljutomera, bodo 16. t. m. tekmovali v M. Soboti za na-slov moštvenega pionirskega prvaka.

Zdravilišče v Radencih

V Radencih, kjer v pozni jeseni in pozimi življenje zamre, je postalo s 1. majem spet živo. Po očisteni poteh in stezicah med pisanimi tra-tami in parki, odetih v bujno pomladno zelenje, se že spre-hajajo prvi gosti...

Po reorganizaciji slatinske-ga podjetja je postalo raden-sko zdravilišče zdravstvena

je spet oživelo

ustanova odprtega tipa. Odslej se bodo tu lahko zdravili vsi socialni zavarovanci, ki jih lahko sprejemajo po zakonu le zdravstvene ustanove. Ze do 1. maja je prešlo zdravi-lišče okrog 80 prijav.

Novourejeno zdravilišče ima

Naša humoreska

KOPRODUKCIJA

Direktor tovarne mesnih izdelkov je silovito zaloputnil z vrati:

»Prokleta koprodukcija! Razumlji-vo: tovarna poljedelskih strojev, to-varna avtomobilov, toda mi, za boga, kako —?«

Zleknil se je v naslanjač.

»Turistovke, šunkarice, špeharice, da to so naši edini proizvodi. In tu-kaj naj uganjamo koprodukcijo —!«

Poklical je komercialista, računovodjo, tajnika.

»Prosim vas, povejte mi, dragi prijatelji, kako bi tudi mi poskušali s koprodukcijo.«

Plaho, skoraj proseče, je pogledal najprej komercialista. Temu je po-stalo toplo, da so se mu pokazale na pleši potne kapljice. Prestopil je z leve noge na desno:

»Hm!«

To je bil edini odgovor. In za njim računovodja:

»Hm!«

In tajnik:

»Hm!«

Vsi trije hkrati so se popraskali po glavi. Direktorju je zastal dih:

»Torej tudi vi ne veste —?«

Iz cigaretnice je izvlekel cigareto, in jo vrtel med prsti. Dal jo je v usta, pa ga je po jeziku nekaj ne-prijetno požgečkalo. Ze je hotel ci-gareto vreči, povedati nekaj osolje-nih na račun tobačne tovarne, ko je zagledal prav na robu cigarete

majhno, prav majhno svileno nitko. Previdno jo je potegnil. Nitka je bila daljša in daljša. Končno je po-tegnil iz cigarete košček svile, pravi vzoreček, skoraj tako velik, kot jih nosijo po svetu zastopniki tekstilnih tovarn.

»Ideja, kaj ideja — koproduk-cija!«

je vzkliknil direktor, držeč v de-snici cigareto, v levici pa košček svi-le. Jezno je »pogledal vse tri svečeni-ke pred seboj, češ, nič pametnega ne morete dognati. V podjetju ste samo zato, da dobivate plačo. Stopil je k tajniku, ga potrepil po rami in lice mu je prešinil nasmešek zma-goslavlja:

»Predsednik naj takoj skliče sejo delavskega sveta!«

In še tisti dan so sklenili, da bo-do pričeli s koprodukcijo. Tajnik je pisal vsem velepodjetjem, ki izdelu-jejo zobotrebe, naj ne pošiljajo svo-jih izdelkov neposredno potrošnikom, temveč njim — tako zaradi koprodukcije. Nato so dajali v manjše klobase po dva para zobotrebeev, v šunkarice in turistovke pa kar po četrt kilograma.

Direktor, komercialist, računovod-ja in tajnik so bili veseli, da se jim je tako posrečilo ugnati v kozji rog to pretentano koprodukcijo.

Ika

KRIZI NE BO KRAJ

BREZ STOPNJEVANE AKTIVNOSTI

24. aprila t. l. je bil v Murski Soboti okrajni zbor sadjarjev, na katerem so ocenili uspehe in neuspehe pri pospeševanju te stroke našega kmetijstva.

Osnovna ugotovitev je bila, da pridelek našega sadja iz leta v leto naglo nazaduje, predvsem zaradi številnih škodljivcev in boleznih, ki ogrožajo sadno drevje. Vzrokov je še več. V nasadih je mnogo ostarelega, bolehnega in močno okuženega drevja. Tako drevje ne prinaša koristi. Pomanjkljivo, slabo in nezadostno gnojenje je vzrok, da smo po našem sadnem pridelku domala med zadnjimi na svetu. Agrotehnični ukrepi — krčenje umirajočega drevja, pomlajevanje, precepljanje, redčenje in gnojenje sadnega drevja — rodijo le polovičen uspeh, če se hkrati energično ne borimo tudi proti škodljivcem in boleznim (kapar, zavijač, škrlup in dr.). Zato moramo smotrno opravljati zimsko in poletno škropljenje.

To so zanesljive ugotovitve, ki dajo mnogo misliti, še bolj pa spodbujajo k delu. Mnogokrat smo v preteklih letih na takih zborovanjih tako ali podobno sklepali, vendar je večkrat ostalo samo pri besedah. Menim, da smo končno le prišli do spoznanja, da tako ne gre več naprej in da moramo odločno ukrepati.

Če bi bili sadjarski odseki pri kmetijskih združenjih (Tišina, Domanjševci, Gomilice, Turnišče in Lipovci) bolj aktivni, bi morali biti boljši tudi uspehi. Da se dá na tem področju več doseči, dokazujejo primeri pri kmetijskih združenjih Lendava, Radgona, Grad, Mačkovci, Križevci pri Ljuto-

meru, Bučkovci in Čepinci, kjer se trudijo vsi člani sadjarskih odsekov, izboljšujejo obstoječe nasade in načrtno obnavljajo sadjarstvo na svojem območju.

Ko skrbijo pravi sadjarji za napredek svojih vasi in dobivajo sadike iz drevesnic (Grad, Kapela, Berkovci, Krapje in Bučkovci) — seveda dober sadni material po določenem sadnem izboru — pa ne moremo biti zadovoljni s sadno trgovino, ki ne priznava razlike v ceni med dobrim in slabim sadjem. V tem primeru so se najsilabše izkazale kmetijske zadruge Rogasevci in Videm ob Ščavnici, pri katerih so prevzemalci sadja napravili slabo uslugo svoji zadrugi in potrošnikom.

Pri nas zelo primanjkuje primernih sadnih skladišč. Bodoča zadruga sadna skladišča v Murski Soboti in Ra-

dencihi bi lahko prodajala sadje tudi tja do pomladi, ko so tržne razmere mnogo ugodnejše kot v jeseni, ko je sadja povsod dovolj.

Ali ne bi bilo potrebno misliti na gradnjo zbiralnic in hladilnic? Ohlajeno sadje se ne bi pokvarilo in bi lahko prišlo v hladilnih vagonih na

oddaljena tržišča tako sveže, kakor bi bilo pravkar obrano.

Te misli morajo spremeljati prave sadjarje, predvsem pa še one, ki se še dandanes ne zavedajo, da je prava rešitev samo v izboljšanju obstoječih nasadov in obnovi sadovnikov po sodobnih načelih.

Inž. Lado Jerše

ŠTAJERKA - že čislana kokoš

V pospeševalnih odsekih kmetijskih organizacij zadnje dni obširno razpravljajo tudi o kokošereji. Zanimive so ugotovitve o uspehih v tej važi, vendar komaj vidni gospodarski panogi.

Ze desetletja in morda stoletja izbira kmet perutnino — kokoši, race, gosi in pegatke. Izbira jih še dandanes in med mnogimi išče najboljše. V no-

vejšem času sta nam znanost in praksa pomagali posredovati pravilno odbiro v kmetijskih inštitutih, farmah, selekcijskih bazah ipd. k doseženemu izboljšanju, ki je jamstvo za hitrejši in boljši razvoj perutninarstva tudi v našem Pomurju.

Potrebno je poudariti te izkušnje in prid našim naprednim rejcem perutnine. Nekateri rejci, prav tako pa tudi kmetijski strokovnjaki, posebno čislajo kokoš — štajerko. Res je, da ima ta kokoš svoje posebnosti (okusno meso, dobro nesnost, skromna je v prehrani in si jo prav rada sama išče, i. dr.), toda pri vsem tem ne smemo pozabiti in prezreti tudi tistih — Leghorn, Rhode Island, New Hampshire, Orpington, Kender magoš — ki so pečene prav izdatne. Zakonskega predpisa o tem, katera mora prevladovati, ni in bi vsak morebitni predpis bil tudi brezsmisel. Za naše razmere načeloma priporočajo domačo štajerko, ki ima poleg prej omenjenih vrlin — izredno okusno

V beltinski občini bo tekmovalo deset skupin

V beltinski občini je veliko zanimanje za zvezno kmetijsko tekmovanje; zasebni kmetovalci bodo tekmovali v sodelovanju s kmetijskimi združenji, tekmoval pa bo tudi delovni kolektiv domačega selekcijskega posestva. Strokovnjaki v občinski tekmovalni komisiji predvidevajo, da bodo tekmovalni rezultati mnogo prispevali k napredku pridelovanja posameznih kultur.

V sedmih kmetijskih združenjih bo tekmovalo 10 skupin zasebnih kmetovalcev in selekcijsko posestvo. Največje zanimanje je za rekordno pridelovanje krompirja; v beltinski zadrugi tekmuje 38 kmetovalcev v dveh skupinah in na 16,44 ha zemlje, v odranski zadrugi 50 kmetovalcev v dveh skupinah in na 16,20 ha zemlje, v lipovski zadrugi 19 kmetovalcev na 8,40 ha zemlje, v KZ Bistrice ob Muri 24 kmetovalcev na 8,45 ha zemlje, v gančanski zadrugi 44 kmetovalcev v dveh tekmovalnih skupinah na 16,63 ha zemlje, v črensovski zadrugi 18 kmetovalcev na 8,06 ha zemlje in v KZ Lipa 18 kmetovalcev na 8,09 ha zemlje. Selekcijsko posestvo pa tekmuje v skupini pridelovalcev belih žit, v živinoreji (30 ton mesa) in prašičereji (400 živali).

Beltinski strokovnjaki menijo, da bodo lahko uspešno tekmovali pri rekordnem pridelovanju žita šele prihodnje leto, ker so pridelovalni uspehi v marsičem odvisni že od začetnih agrotehničnih ukrepov.

A. H.

Elektrika v Nedelici počiva

Pozno v jeseni so prebivalci Nedelice hiteli pri delu. Sedaj pa počivajo, ko je za to najbolj primeren čas.

Nedelica je zelo raztresena vas. Leži južno in obenem na desnem bregu Ledave. Transformator je že zgrajen. Sedaj so pa še potrebni izolatorji in žica, pa bo tudi Nedelica razsvetljena.

lirano hrano in vodo. Sicer pa: vsak pes ima svoj prostor, le kokoši nimajo primerenega kokošnjaka.

Dosedanja praksa je pokazala, da smo perutninarstvo imeli za nekaj strahovito nevarnega, postranskega. Naš kmet dandanes ni več gluh za strokovne nasvete. Prav rad se po njih ravna, če vidi, da je to dobičkanosno. Rejci, ki dobavljajo valina jajca Selekcijškemu posestvu v Beltincih, godrnjajo, ker so izgubili vse zaupanje in sklenjene pogodbe, ki se jih uprava posestva ne drži. Dobre uspehe in lep vzgled dajejo priznana rejska središča za rjavo štajersko pasmo v Pomurju: KZ Veržej pod vodstvom večletnega sodelavca tov. Šostariča, v Bratonceh Sreševa, v Čepincih Koloman Korpič, v Dankovcih Smodiševa, v Noršnicah Karolina Banko itd.

Pri vsej tej stvari gre za obnovo kokošereje, ki je v naprednih državah že uresničena. Če hočemo torej povečati nesnost, moramo rejo kokoši še bolj proučiti, podpreti in pospešiti. Pri tem pa bi prav lahko še bolj pomagale žene-zadruženice in mladina.

Dini Titan

Nevarna sušica kostanjevega listja

(Pojavila se je v Murski Soboti in v Radencihi)

Ker so divji kostanji v zadnjem času močno okuženi po glivični bolezni, moramo opraviti sredi maja prvo škropljenje z 1% bakrenim apnom.

Bolezen se pojavlja na ta način, da listje divjega kostanja (tudi plodovi) čez poletje porjavi, se posuši in predčasno odpade.

Škropiti je potrebno čez poletje večkrat, vsaj 2 do 3 krat v časovnih razdobjih 2 do 3 tednov.

Ce je poletje deževno, je treba škropiti v krajših časovnih razdobjih in večkrat, da bi tako preprečili močnejše nove poletne okužbe s poletnimi troglivi.

Eden najvažnejših ukrepov za omejevanje širjenja okužb je: sežiganje okuženega odpadlega listja še poleti in v jeseni.

Ing. L. J.

Upravljanje kmetijskih gospodarstev

V naši kmetijski književnosti imamo malo knjig, ki bi se pečale z upravljanjem kmetijskih posestev. Zadnja knjiga s tega področja je bila knjižica ing. Valentina Petkovska:

»Organizacija in uprava kmetije«, ki je izšla že leta 1934. Vsekakor pa se obični potreba po priročniku, ki naj osvetli nekatera bistvena vprašanja in organizacijo proizvodnje na naših

kmetijskih gospodarstvih. Zaradi tega je napisal ing. Vilko Stern za uporabo na kmetijskih gospodarstvih solah in za praktično rabo knjižico UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV, ki je izšla v zbirki učbenikov za kmetijske šole pri založbi »Kmečka knjiga« v Ljubljani. Ta knjižica obsega splošni del upravljanja gospodarstev, medtem ko bo posebni del te knjige šele izšel.

Knjižica ima na 128 straneh zanimivo vsebino, ki jo delno lahko vidimo iz poglavlja, na katera je snov razdeljena: Osnovni gospodarski pojmi — Uvod v splošni del upravljanja kmetijskih gospodarstev — Proizvajalna sredstva v kmetijstvu — Agrarno stanje Slovenije in Delo v kmetijstvu.

Na to knjižico opozarjamo vse, ki sodelujejo pri upravljanju kmetijskih gospodarstev, posebej pa še kmetijske zadruge, katerih vlogi v našem kmetijstvu je posvečenega tudi precej prostora. Dobi se v vseh knjigarnah ali pri založbi. Stane 160 dinarjev.

Čitajte in širite
„POMURSKI VESTNIK“

Pismo Pomurskega Flikača

Boste vprašali: »Od kod pa si se zdajle vzela, saj te že tako dolgo ni bilo med nami?«

Ne bom preveč povedal, če kar naravnost izdam svojo »veliko skrivnost: iskal sem življenjski standard, če ne drugje, pa vsaj na prepotrebni sestankih, za katere pravijo nekateri — naj jim bo odpuščen! — da jih je že kar preveč. No, kadar pa se gremo za življenjski standard, tedaj pa res ne smemo izbirati sredstev in naporov!

Sicer pa: ljudje so na tem okroglem svetu kaj različni in zato tudi vsak po svoje srečuje tega strica.

Moje srečanje — sem poklicni pensionist, nekateri me celo imajo za najsrečnejšega človeka na svetu, saj mi baje ni treba delati, pa vendarle prejemam plačo — se navadno vsak mesec konča takole: prvega malo, drugega nič ...

»Starac mi ve povedati, da je ta življenjski standard izredno gibčen — posebno še v soboških mesnicah: cene gor, gor, gor ... Vsak teden »stajajoc« za kakega desetaka. »Starac« prepričujem in ji tvežem, da je vse to v organski povezavi s tarifnimi pravilniki. In veste, kaj mi je oni dan vrgla v obraz: v nedeljo ti bom pa namesto »šniceljnov« servirala kar tarifni pravilnik!

Po meso pravzaprav hodi moja »starac«, zato si pač ne bom belil las, če bodo enkrat v drugem desetletju odprli še tretjo mesnico — recimo

nekje v Turpolju. Meni je glavno, da imam bolj pri roki prodajalno srečč državne loterije. V teh časih sem namreč postal strasten igralec; vse vržem na kocko, tudi po enega stotaka za vsako žrebanje, samo da bi se mi enkrat že nasmehnila sreča in pokrila večni »gospodinski deficit« moje boljše polovice. Tako pa menda mislijo tudi v kavarni »Murac« in še kje, saj ne zmorejo denarja, da bi si omislili boljše državne zastave. Ob letošnjem prvem maju — oprostite: celo v Tednu čistoče — so visele na drogovih neke cunje s čudovito se prelivajočimi barvami. Samo brez rdeče, modre in bele barve. Prava umetnina!

Pri Vidmu pa so mi občinski šaljivci povedali anekdoto, ki sem jo takoj vtaknil v svojo torbo. »Živel je nekoč živinski »dohtar« in bil zelo ustrežljiv, četudi ne za ceno denarja. Ko je pri neki hiši cepil kure, je gospodar podvomil, da je njegova krava breja. Doktor je bil takoj naréd in je odšel z gospodarjem v hlev; zavihal je rokave in iztegnil desnico, rekoč: »Imaš denar?« Pri vsem tem pa je najbolj žalostno to, da je gospodar hote preslišal te besede. Moža sta se še nekaj časa kljubovalno spogledovala, a kravi je bilo tega čakanja že, več kot dovolj: iztegnila je svojo nogo in »štrbunk« po dohtarjevem stegnu. Kako se je zgodba končala in ali sta se pozneje tudi sporazumela — tega pa mi niso povedali.

Se bolj iznajdljivi pa so v Kapci ali »apci«, kakor piše na krajevni tabli, s katere je nepridiprav snel veliko začetnico, saj bodo še letos dobili »sunce na žnjorje. Na nizke drogeve mislijo že tudi v sosednji Hotizi, pri tem pa menda računajo, da jim bo kdo drugi dokončno uredil zadrugi dom. Tiste »vinske bratce«, ki so me na poti od Lendave proti Vel. Polani obsuli z nedostojnimi besedami in kletvicami, pa bi poslušeno za ušesa! Pardon! Komaj, da sem se spomnil velikih borcev, ki so ob cesti M. Središče—Lendava podrli vse sadno drevje, da bi se tako za vselej znebili zlikovega kaparja. Najbolj enostavna rešitev!

V Veliki Polani pa kličejo samega boga Merkurja, da bi jim krompir bolje obradil. Pravijo pa, da to nič dosti ne zaleže; kino vstopnice še vedno ne morejo dobiti za 20 din, števec si bodo morali kljub temu omisliti, sicer bo naenkrat pa »selektiki« in tudi nočni bratje, ki so nekemu kmetu razdrli voz na »gumli« in pozneje prevrtili krivdo na tiste, ki so vso noč »sladko spančkali« v posteljah, še niso prišli na svoj račun. Znašiti se je treba! — tako pravijo tudi v Gradišču, kjer so sklicati skupaj vaščane, da bi »z njimi sklenili pogodbe za inkarnatko«, na zboru pa so jim razlagali samo pravila bodoče zadruge. Da bi le tako »vкуп« spravljena zadruga kmalu šla tudi v klasje!

Dokležovčani pa imajo kar dvojno srečo: na železniške karte jim ni potrebno čakati v dolgi vrsti in tudi s postajnim provizorijem lahko ravnajo, kot se jim zljubi. Sočne »čeeke« po stenah to prepričljivo ponazorjuje (najbolj kulturni celo pravijo, da so menda ogledala kar petih vasi). Zadnje dni pa je tajnstveno izginila tudi miza — revica, ki je dolga leta služila potnikom za počitek in ogrevanje. Izruval je nekoč — z dolgimi nogami vred! Potnikom preostaja sedaj edino upanje, da kaj takega ne bo doletelo še postajnega poslopja, sicer se bo zgodilo, da bodo dobili še novo postajo z načelnikom vred ... Potlej pa bi bilo kraj neomejeni sovobod!

Ko sem kolovratil po Gorički, sem v Nuskovi zletel v betonsko jamo in se pošteno okopal v kisli vodi. Pri tem sem z drugimi vred spregledal železno ograjo, ki leži na tleh v bližini; pri Ropoči pa sem vendarle namestil cestne cevi, ki so ležale v jarku, na svoje mesto; v Rogasevcih sem se pridružil večini vaščanov, ki hočejo imeti transformatorsko postajo na določenem mestu kljub posameznikovi volji; in končno polotali vse vrle Goričance ki so si z bazaktom v Ocinjah že sestavljali mnogo obetajoče račune, da je to za sedaj samo še soboška iznajdba, ki se je sprevrgla v prazen nič.

Pomurski Flikač

BORIMO SE PROTI

koloradskemu hrošču in krompirjevi plesni

Na osnovi Temeljnega zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Ur. list FLRJ št. 26/54) in odredbe o zatiranju koloradskega hrošča (Ur. list FLRJ št. 42/48) odredjamo obvezno zatiranje koloradskega hrošča v vsem okraju Murska Sobotna.

I. ORGANIZACIJA

Tehnično zatiranje izvajajo kmetijske zadruge, ki naj formirajo zadrugne ekipe za sistematično uničevanje tega škodljivca ne glede na sektor lastništva. Kmetijske zadruge so dolžne nabaviti varovalna sredstva in potrebno aparaturo (škropilnice in prašilice) za to akcijo.

Občine naj za svoje okoliše izdajo odredbo v smislu čl. 33 in 34 Temeljnega zakona o obveznem zatiranju koloradskega hrošča.

Pri vseh občinah moramo imenovati komisije, ki bodo vodile zatiralno akcijo, organizirale kontrolne preglede in predlagale za kaznovanje vse kršilce zakonskih predpisov.

Občinski ljudski odbori lahko izvedejo zatiranje na stroške lastnika posevka v primeru, če ga lastnik sam ne izvede (čl. 9 Temeljnega zakona o varstvu rastlin).

II. ZATIRANJE

Mehanično zatiranje opravljamo le pri slabših okužbah. Kemično zatiranje moramo opraviti povsod, kjer so okužbe splošne (trikratno škropljenje ali prašenje).

Na razpolago so naslednja kemična sredstva:

a) Za škropljenje:

Lindan-olje — 0,10 do 0,15% (1 do 1,5 del na 100 lit. vode), Pantakan tekoči — 1% in svinčeni arzenat (strupl) — 0,75% (3/4 kg na 100 lit. vode). — Za istočasno zatiranje krompirjeve plesni dodajamo na 100 litrov škropiva 1 kg bakrenega apna ali 200 do 300 gramov Dithana.

b) Za prašenje: Lindan, Pantakan, Pepein in Diliten.

c) Bontox ne smemo uporabljati, ker povzroča na gomoljih vonj po trohnobi.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Kmetijska inšpekcija
Murska Sobotna

SOBOŠKA KRONIKA

POROKE, ROJSTVA IN SMRTI

OD 28. APRILA DO 4. MAJA 1957

Poročila sta se: Oto Luthar, strojni mehanik in Anica Gutman, administratorka, oba iz M. Sobote.

Rodile so: Neža Bedek iz Boreče, dečka; Vijola Konkulič iz Berkovec, dečka; Marica Tovrljan iz Robadja, dečka; Rezika Kmetec iz M. Sobote, deklico; Jolanka Gomboš iz Pečarovec, dečka; Ibolka Vereš iz Pordašinec, dečka; Antonija Filipič iz Ključarovec, dečka; Marija Merklin iz Salamencec, deklico; Marija Bagari iz M. Sobote, deklico; Terezija Osojnik z Orehovega vrha, dečka; Ana Cervek iz Rakičana, deklico in Julijana Vogrinčič iz Bakovec, deklico.

Umrli so: Franc Vuroš iz G. Laško, star 1 leto; Ivan Horvat iz Vadarec, star 1 leto; Janez Hajdinjak iz Vadarec, star 51 let in Olga Sokal iz M. Sobote, stara 68 let.

NESREČE IN NEZGODE

Krava je brnila 6-letnega Franca Serugo iz Beltincev in mu zlomila desno nogo.

Z drevesa je padel tri metre globoko Zdravko Horvat iz Babincev in si hudo poškodoval glavo.

V pretepu pred domačo hišo je nekdo z železnim drogom udaril v trehuh 49-letnega Janeza Kučana iz Peskovec. Zaradi hudih bolečin je bil v bolnišnici takoj operiran.

Levo nogo v gležnju si je hudo poškodovala 28-letna Marija Vukadinovič iz Radenc, ko je padla.

Hrastov hlod je padel na desno roko 51-letnemu Nikolaju Kuminu iz Črnelavca in mu zmečkal prste na roki.

S kolesa je padel 30-letni Ciril Klemenčič z Murščka in dobil možganski pretres ter manjše poškodbe.

Pri sekanju mesa se je vsekalo v levo nogo 23-letni Jože Skraban, mesar v Tovarni mesnih izdelkov in dobil zelo hudo rano.

Na rjast zebelj je stopil 27-letni Geza Makovec iz Martjanec. Zebelj mu je predril stopalo v bližini prstov desne noge.

Težka deska je med igranjem padla na desno nogo 4-letne Zdenke Repe iz Okoslavca pri Vidmu in jo zlomila nad gleženjem.

Levo nogo si je zlomila 4-letna Slavica Lepoša iz Salovec, ko je med igranjem nerodno padla.

Hude opekline na glavi, nadlehti in na desnem bedru je dobila 4-letna Marija Miholič iz Bratoncev, ko se je polila z vrelo vodo.

S stolom po glavi jo je med prepirom skupil v neki soboški gostilni 28-letni Jožef Cvetko, mizar iz M. Sobote, ko je hotel zaščititi svojega znanca.

S srpom se je vrezal Ignac Vuk iz Žižkov in dobil hudo rano na levi roki.

S kravami je vozil gnoj na njivo Janez Ovčec iz Moščanec. Ko je padel, je prišel pod voz, kolesa pa so šla čez njega in so mu nalomila rebra.

Hude poškodbe na obrazu je dobil 18-letni Vinko Benčec iz Rinčetoze grabe pri Ljutomeru, ko je pri streljanju neprevidno prižgal smodnik.

PRETEP S HUDIMI POSLEDICAMI

Svojo 82 let staro taščo Marijo Lebreht je Jože Horvat iz Zagajskega vrha pri Radgoni v zelo vinjenem stanju tako pretepel 2. maja popoldne, da je starka zaradi težkih notranjih poškodb čez dva dni umrla. Ko se je Horvat strzelil, je svoje nepremišljeno in nečloveško dejanje obžaloval, a je bilo že prepozno. Sam se je pozneje javil Ljudski milici.

TA NESREČNI ALKOHOLI!

Pijan je bil Anton Vrbnjak iz Radoslavca, ko je napadel Ludvika Kokla iz Moravca pri Bučkoveh. Med pretepom ga je z žepnim nožem zabodel v hrbet in mu prizadel hude telesne poškodbe.

Popravek

V zadnji številki Pomurskega vestnika nam je tiskarski škrtar naredil neljubo pomoto. V članku »Ob koncu pouka v kmetijsko gospodarskih šolah« na 8. strani, drugi odstavek v podnaslovu »Vloga predavateljeve«, se glasi pravilno: — Premalo je bilo predavateljev iz vrst zdravstvenih — in ne znanstvenih delavcev.

POMURSKI VESTNIK

Izdaja Caspisno in založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murški Soboti — Direktor in odgovorni urednik Dragan Flisar — Uredništvo: Murska Sobota, Trubarjev drevored 3/II. — Telefon 138. Uprava in oglasni oddelek: Murska Sobota, Trubarjev drevored Tel. 53 — Naročnina: četrtletna 100, polletna 200, celoletna 400 dinarjev — Rokopisov ne vračamo in ne odgovarjamo zanje — Tekoči račun pri Narodni banki v Murški Soboti — Tisk Pomurske tiskarne v Murški Soboti.

KANČEVCI

Minuli teden je zažarel »rdeči petelinček« na gospodarskem posloppu župnišča. Menijo, da so požar povzročile domače ženske, ki so čistile travnik, zažgale smetje in niso upoštevale smeri vetra. To je že drugi požar v kratkem času. Prvi primer je terjal življenje, drugi pa materialno škodo.

ČRNELAVCI

Prejšnji petek so se na pobudo SZDL sestali upravni odbori KZ, GD, SK in NK Ledava ter se pomenili za skupno sodelovanje. Sekretar tov. Horvat je seznanil članse s sklepi, ki so bili sprejeti na občinski konferenci v M. Soboti.

Skenili so, da bi bilo nujno zgraditi pri že obstoječem združenem domu garažo za gasilsko orodje, ker je stari dom že v zelo slabem stanju. Upajo, da bodo dobili pomoč od gasilske zveze.

NAJSTAREJŠI PREBIVALEC BREZOVICE

Najstarejši prebivalec Brezovice je Stefan Ternar, star 93 let. Starček že dolgo ne vidi in pozimi sedi samo za pečjo.

KMETIJSKO GOSPODARSTVO RAKIČAN

nudi za prodaj večjo količino PARADIZNIKOVIH SADIK po ugodni ceni O-431

Prodaja osnovnih sredstev

Občinski ljudski odbor Murska Sobota bo prodal na javni dražbi dne 20. maja ob 8. uri v Nemčevcih (opekarna) gradbene objekte, stroje in naprave ter pisarniško opremo; dne 21. maja ob 8. uri v Dankovcih (Carov mlin) mlinске naprave.

Javne dražbe se lahko udeležijo predstavniki gospodarskih in družbenih organizacij s pooblastilom o pravicah od nakupa. Kolikor teh ob napovedani uri ne bo, se eno uro pozneje lahko udeležijo dražbe tudi fizične osebe.

Informacije vsak dan na odseku za gospodarstvo ObLo. D-442

Kmetijska zadruga M. Sobota sprejme vajenca

Prednost imajo moški. Poizvedbe poslati na upravo zadruge.

OPOZORILO

Podpisana Irena Vljaj roj. Beler, gospodinja v Zenkovcih 23, opozarjam stranke, ki kupujejo od Kolomana Vlaja razne predmete, da smo lastniki vseh premičnin na domačiji v Zenkovcih jaz in moji otroci in da bomo zahtevali razveljavitev vseh teh kupnih pogodb.

OPEKARNA NEMČAVCI

v Nemčevcih v likvidaciji razpisuje

RAZPRODAJO

drobnega inventarja

Razprodaja bo dne 16. maja 1957 ob 8. uri. Prednost pri nakupu imajo podjetja gospodarskega in družbenega sektorja

Likvidacijska uprava D-425

PREKLIC

Preključim vse neresnične besede, ki sem jih izrekla zoper Stefana Vučkica iz Sebeborca ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Marija Skrilec, Sebeborci 83.

D-428

VABILO

Na osnovi 14. člena pravil Vodne skupnosti za melioracijo Prekmurja v Murški Soboti sklicujemo III. zasedanje delegatov obnega zbora vodne skupnosti, ki bo v torek, dne 14. maja 1957 ob 8. uri v dvorani hotela »Zvezda« v Murški Soboti.

Dnevni red:

1. ugotovitev navzočnosti in sklepčnosti obnega zbora;
2. volitve delovnega predsedstva in zapisnikarja;
3. poročilo upravnega odbora;
4. tehnično poročilo;
5. poročilo nadzornega odbora;
6. odobritev zaključnega računa za leto 1957;
7. predlog predračuna in programa dela za leto 1957;
8. določitev višine vodnega prispevka za leto 1957;
9. razno.

V primeru nesklepnosti ob napovedanem času, bo zbor po polurnem čakanju pri vsakem številu prisotnih delegatov.

Prosimo delegate za točnost in da se zasedanja obnega zbora udeležijo v polnem številu.

Predsednik upravnega odbora: Bela Franko D-445

ČESTITKA

Pred kratkim je pred republiško komisijo v Ljubljani opravil specialistični izpit iz fiziologije z odličnim uspehom dr. Ivan Amon iz M. Sobote, šef pljučnega oddelka soboške bolnišnice in šef protituberkulozne dispanzerja. Čestitamo!

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nedelja, 12. maja 1957

Dr. Anica Gregorc-Kastelic, stanuje Stefana Kovača cesta.

Od 8. do 12. ure v splošni ambulanti, v nujnih primerih popoldne in ponoči na stanovanju.

Tedensko nočno dežurno službo ima:

od 6. do 12. maja 1957 dr. Jan Sedlaček;

od 13. do 19. maja 1957 dr. Anica Gregorc-Kastelic.

KRVODAJALCI

OD 23. do 29. aprila 1957

Vincenc Lutar iz M. Sobote, Franc Gostanj iz Puconec, Mirko Gostanj iz Markovec, Irma Drvarič, Marija Zavec in Stefan Kuzmič, vsi trije iz Budonca; Lidija Rituper, Etelka Rituper, Olga Filo, Jolanka Kučan, Frančiška Zakač, Vilma Zakač, Marija Temlin, Marija Fujs, Etelka Zavec, Vladimir Zavec, Josip Cer, Josip Baler, Janez Baler, Marjeta Jošar, Janez Kučan, Rudolf Kranc, Stefan Horvat, Ilonka Horvat, Julija Horvat, Gizela Bohar, Ida Ovčec, Etelka Rituper, Marija Rituper, Terezija Novak, Marija Zavec in Verona Papič, vsi iz Kušanovca.

Na podlagi 5. in 21. člena Uredbe o investicijskih posojilih (Uradni list FLRJ, št. 31/56) in določil družbenega plana občine M. Sobota za leto 1957 razpisuje Komunalna banka v soglasju s Svetom za gospodarstvo ObLo M. Sobota

NATEČAJ

za investicijska posojila, ki se bodo dajala iz občinskega investicijskega sklada v letu 1957

I. Na tem natečaju se bodo dajala investicijska posojila za gospodarske investicije iz občinskega investicijskega sklada.

1. Trgovskim podjetjem in trgovinam za gradnje, adaptacijo in ureditev trgovskih lokalov, nabavo notranje opreme in sanitarnih naprav.

2. Kmetijskim zadrugam in KG za nakup kmetijskih strojev, gradnjo skladišč, delavnic in predelovalnih obratov ter nabavo ostalih sredstev za pospeševanje kmetijske proizvodnje.

3. Obrtnim komunalnim podjetjem in delavnicam za gradnjo delovnih prostorov, nabavo osnovnih sredstev za povečanje proizvodnih kapacitet, za rekonstrukcijo in ureditev higien-sko-sanitarnih naprav.

4. Gostinskim podjetjem in gostiščem za popravilo zgradb in nabavo gostinske opreme.

II. Prednost pri dodeljevanju investicijskih posojil bodo imele tiste gospodarske organizacije, ki bodo z vloženi sredstvi dosegle večji proizvodni efekt in večji promet ter tiste gospodarske organizacije, ki bodo ponudile višji lastni prispevek, krajši odplačilni rok in višjo obrestno mero.

Posojiljemalci, ki bodo prejeli posojilo po tem natečaju, morajo imeti najmanj 10 % lastnih sredstev od predvidene predračunske vrednosti projekta. Najdaljši odplačilni rok za posojilo je 10 let, najnižja obrestna mera pa 2 %.

III. Posojila po tem natečaju se bodo dajala vsem upravičencem od 1.—4. tudi za namene v dopolnitve potrebnih lastnih sredstev pri udeležbi natečaja pri okrajnih in republiških investicijskih skladih.

IV. Prošnje za posojilo, ki morajo obsegati podatke iz 16. člena in priloge iz 17. in 18. člena Uredbe o investicijskih posojilih z ustrezno dokumentacijo, se vlagajo pri Komunalni banki v Murški Soboti.

Prošnje je treba vložiti najkasneje do 25. maja 1957. Banka bo tudi po preteku tega datuma sprejemala prošnje in dovoljevala posojila, dokler ne bodo izčrpana sredstva investicijskega sklada, predvidena z družbenim planom za leto 1957.

Murska Sobota, dne 19. aprila 1957

Komunalna banka M. Sobota D-435

R A Z P I S

Okrajni zavod za socialno zavarovanje Murska Sobota razpisuje sledeča delovna mesta:

2 RACUNOVODJA

s srednjo ekonomsko šolo in vsaj triletno prakso;

1 PISARNISKEGA USLUŽBENCA

z znanjem strojeписа in stenografije; prednost imajo kandidati s končano administrativno šolo.

Plača po uredbi in dopolnilna plača za vsa tri delovna mesta.

Prošnje je poslati Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje do 25. V. 1957. Nastop službe je lahko takoj, najkasneje 1. julija 1957.

TEDENSKI KOLEDAR

Nedelja, 12. maja — Pankracij Ponedeljek, 13. maja — Servacij Torek, 14. maja — Bonifacij Sreda, 15. maja — Zofija Četrtek, 16. maja — Janez Petek, 17. maja — Mojca Sobota, 18. maja — Erik

KINO

MURSKA SOBOTA — samo 9. maja 1957 ameriški film: »Točno opoldne«, predstavi ob 17.30 in 20. uri. 10. do 12. maja ameriški barvni film: »Gog«. Predstave: 10. 5. ob 17.30 in 20. uri, 11. 5. ob 20. uri in 12. 5. ob 10., 15., 17.30 in 20. uri. 14. do 15. maja francoski film: »Stopnice za služinčade«. Predstave: 14. 5. ob 20. uri, 15. 5. ob 17.30 in 20. uri. Samo 16. maja avstrijski film: »Hannerl«. Predstave: ob 17.30 in 20. uri.

LENDAVA — od 10. do 12. maja sovjetska drama: »Matic«. Od 14. do 15. maja ameriški pustolovski film: »Prelomnica«.

SLATINA RADENCI — 9. maja francoski film: »Oholic«. Od 11. do 12. maja ameriški barvni vojskojski film: »Hondo«, 16. maja angleški pustolovski film: »Vitez iz kartonca«.

RADGONA — 11. in 12. maja angleški film: »Razdvojeno srce«. 15. in 16. maja domači film: »Pesem iz Kumbarec«.

LJUTOMER — od 10. do 12. maja ameriški barvni film: »Pesem zlatega zapada«. Od 15. do 16. maja francoski film: »Imel sem 7 hčera«. ČEPINCI — 12. maja »Tisti iz sanj«. BELTINCI — od 11. do 12. maja ameriški film »Lili«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — 11. in 12. maja film: »Prosti termin«. 15. maja francoski film: »Tako se ne umira«.

MALI OGLASI

POLOVICO STIRISTANOVANJSKE HISE z velikim vrtom, brajdami in kletjo, na krásni legi v Studenci-Maribor, zraven avtobusne postaje — prodam za 650.000 din. Šešerko, Maribor, Limbuška 31. 445

VINSKO PRESO, veliko, kompletno in HARMONIJO, vse v dobrem stanju — prodam. Cena po dogovoru. Naslov v upravi. 446

SLAMOREZNICO na ročni in motorni pogon s štirimi stikali v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. Vprašati: Evgen Lutarič, Gradišče 8, p. Tišina. 444

60-BASNO KROMATICO HARMONIKO znamke »Meindl Herold« ugodno prodam. Štiber, Lendavska 10/IV. (blok), Murska Sobota. 444

KUHINJSKO KREDENCO, skoraj novo, zelo ugodno prodam. Naslov v upravi lista. 446

POSESTVO VSEH KULTUR s hišo v Lemerju, prodam. Naslov v upravi lista. M-416

LEPO HISO Z GOSTILNO in lokalom za obrt, pri kolodvoru, prodam. Težno pri Mariboru. Oglašite se pri upravi »Večera« v M. Soboti. M-426

PRVOVRSTNI GRAMOFON IN PESEK v vseh dimenzijah, prodam. — Marija Miholič, Bakovci št. 70. M-427

LOKOMOTIVO (s danfmašino, samovož) in traktor »Carmac«, prodam na dražbi. Prodaja bo dne 19. maja 1957 pri Josipu Kranjcu, Ivanovci 47. M-429

STAVBNO PARCELO s sadovnjakom 18 arov v Murški Soboti, Lendavska c. 5, prodam. Informacije pri dr. Vučak, Murska Sobota. M-430

OTROŠKI SPORTNI VOZICEK, otroško stajico oziroma posteljo in mlinsko jermenje raznih velikosti ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-433

HISO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEM ter malo posestvo vseh kultur na lepi sončni legi blizu G. Radgone, ugodno prodam zaradi selitve. Anton Vajs, Lastomerici 28, p. G. Radgona. M-434

DELOVNE KONJE, težke in lahke ter zrebata prodaja Kmetijsko gospodarstvo Črnci-Apače. M-436

KOBILO SREDNJIH LET prodam. Poizvedbe v Noršinci št. 43. M-438

IZGUBIL SEM novo šofersko obleko od bolnišnice na Partizanski cesti. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne vratarju bolnišnice. M-439

VINOGRADNIŠKO POSESTVO, 1,5 hektara s hišo in gospodarskim poslopjem, jugovzhodna lega, hiša podkletena in takoj vseljiva, prodam za 500.000 din. Bec, Ilvoči 9, Miklavž pri Ormožu. M-440

ZAHVALA

Dne 29. aprila sem zaradi pika od čebel padel v nezavest. Rozalija Melin, gospodinja v Gradu št. 1, mi je takoj nudila prvo pomoč, za kar se ji najlepše zahvaljujem. Viljem Lorbek, učitelj, Grad št. 195. D-437

MOŽ Z NEVARNIM S MEHLJAJEM

EDGAR WALLACE

11

To pa je bilo tudi vse, kar je motilo Gwen Harringay v njenem novem domu. To, da je profesor Foster nekoliko zanemarjal svojo hišo, je ni čudilo. Končno ji je bilo vseeno! Dvakrat tedensko je prišla neka godrnjava starka, ki je čistila hišo, dela na vrtu pa je opravljal Mortimer Storr, za katerega se je zdelo, da ima molččnost v zakupu.

Gwen se je zdel ta služabnik prof. Fosterja čudna prikazen. Iz dneva v dan je hodil skozi hišo, kot da nekaj išče, če pa je delal v parku, je polglasno govoril sam s seboj. Foster je bil edini človek, s katerim je govoril. Gwen je večkrat poskušala začeti razgovor z njim, toda uspeh je bil vedno isti: Storr je bil vedno brez besed pogledal in naglo odšel.

Nekaj časa je Gwen premišljevala o Mortimeru Storr. Morda je tudi on sedel po nedolžnem v zaporu in je zdaj, ko ga je plemeniti profesor zaposlil, postal zagrenjen in plašen. Morda ga je kakšna ženska spravila v zapor in zato zdaj sovraži vse ženske; tako rada bi se pogovorila z njim, toda zdelo se ji je nemogoče in končno si je dopovedala, da ni njena naloga reševati uganke okrog njegove molččnosti.

Zdaj je bila že točno teden dni v službi pri prof. Fosterju. Kot zmeraj so prinesli večerjo iz neke bližnje restavracije in Gwen je večerjala prvič, odkar je stanovala v Coram Streetu, skupaj z gospodarjem.

»No, ste zadovoljni?« je začel prof. Foster. »Upam. Vaše sodelovanje je cenim.«

»O sodelovanju najbrž ne more biti govora,« se je branila Gwen. »Večno pa vam bom hvaležna, ker ste me sprejeli v službo.«

V profesorjevih očeh se je toplo zasvetilo. »Sicer ničesar ne dam na človeško hvaležnost,« je odvrnil, »toda v vašem primeru je nekaj drugega. Tudi moj služabnik Mortimer mi je že večkrat dokazal, da se lahko zanesem nanj.«

Gwen ni hotela spraševati, zato je samo dejala: »Tako molčec je...«

»Zato ima tudi vzrok,« je živahno pojasnil profesor. »Zgodila se mu je strašna krivica. Obdolžili so ga, da je zastrupil svojo ženo. Po sedmih letih zapore pa se je izkazalo, da je bil popolnoma nedolžen. Pravi morilec pa je med tem časom že izginil.«

Kako strašno!« je dejala Gwen. »Zdaj razumem, zakaj je ubožec tako plašen. Iz lastne izkušnje vem, kaj pomeni sedeti v zaporu. Sedem let! Oh, tega ne bi prenesla!«

Profesor Foster je stresel z glavo. »Nimate pojma, kako odporen je lahko človek. Trojanci so na primer vodili vojno sedem let. O tem sem napisal razpravo, ki je vzbudila mnogo pozornosti.«

»Dosljej nisem še brala nobene vaše razprave,« je vljudno dejala Gwen, »toda strašno rada bi to storila.« Prof. Foster se je smehljaj.

»Mishim, da moje razprave niso branje za mlada dekleta,« je odgovoril s porogljivim prizvokom v glasu. »Sicer ne vem, kaj čita današnja mladina, toda znanstvenih razprav gotovo ne.«

»Za tako imenovane ljubezenske zgodbe mi ni mar, če mislite to,« je odvrnila Gwen. »Smehljaj v profesorjevem obrazu se je še poglobil.

»Tudi za ljubezen ne?« Gwen je zardela do ušes. »Ne, tudi za to ne.«

Foster je vzel iz škatlice, ki je stala pred njim, debelo črno cigaro. »Smem kaditi?«

»Seveda,« je odvrnila Gwen. Rada je imela, če so moški kadili in zmeraj, ko se je profesor obnašal do nje kot do svojega gosta, se je spomnila, kako se je obnašal gospod Cressler do svojih uslužbencev.

Prof. Foster se je zavel v debele oblake dima, preden je spregovoril.

»Nič se ne more boriti proti naravi,« je slovesno oznanil. »Za to nam daje najlepše primere prav klasični stari vek. Tudi vi, draga moja, se boste nekega dne morali pokoriti temu neizprosному zakonu. Prej ali kasneje bo napočil čas, ko vas bo kak moški odpeljal od tod.«

»To se ne bo zgodilo,« je trdila Gwen.

Saj ne mislite reči, da boste ostali tu do konca svojega življenja! Ne, ne, moj dragi otrok! Prav ženam, ki ničesar nečijo vedeti o ljubezni in zakonu, se najbolj mudi, če pride pravica.

Gwen Harringay je hotela ugovarjati, toda zmotil jo je telefon. Prof. Foster se je dvignil in vzel slušalko.

»Da, gotovo,« je dejal. Potem pa: »Ne, na noben način. Nocoj? V božjem imenu, če že ravno mora biti. Lahko noč.«

Položil je slušalko nazaj in se obrnil k Gwen. »Nek pomemben nemški znanstvenik, moj znanec, je prišel v London. Iti ga moram pozdravit. Oprostite mi, otrok moj!« Vstal je, šel okrog mize in položil Gwen roko na ramo. »Mislite o ljubezni,« ji je dejal in se skrivnostno smehljaj.

Gwen tega odgovora ni mogla pozabiti. Ni vzdržala v svoji sobi. Ker je večer bil toplej in prijeten, je odšla na vrt in se vsedla na kamnito klopo, pred grmičji vrtnic.

V mislih so šli drug za drugim mimo nje možje, ki jih je spoznala v življenju: med njimi je bilo le malo takih, na katere se je splašalo spominjati. O ne, ostala bo sama. Moški so bili nesramni, nasilni in lažniv! Seveda so bile med njimi tudi izjeme: gospod Tilmel, ki gotovo ni bil zločinec, in prijazni profesor, ki ji je danes pomagal s svojimi nasveti. Spomin na gospoda Tilmeta pa je prisilil Gwen, da je morala obenem pomisliti na inšpektorja Falmoutha. Še enkrat je v mislih preživela bežno srečanje z njim in spomnila se je besed, ki jih je zak

SLABI ČASI ZA RAZBOJNIKA IZ VILE GOLOBNJAK

Nova zahteva po izročitvi Ante Pavelića — Obračun med krvniki — Argentinska vlada je izdala nalog za aretacijo. Pavelić je izginil.

O Paveliću dolgo nismo ničesar slišali. Spretno se je skrival v Argentini, tako da so ostale vse zahteve naše vlade po izročitvi tega najhujšega krvoloka naših narodov brez rezultata. Zdaj pa je ves svetovni tisk spet začel pisati o Anti Paveliću in njegovih zločinih. Neposredni povod temu je bil dogodek, ki se je pripetil 10. aprila letos v Buenos Airesu.

O Tega večera se je Ante Pavelić vračal v svojo vilo, ki nosi romantičen naziv »Golobnjak«. (Vse kaže, da se mu ta leta, ko je živel v »ilegali«, ni godilo preveč slabo!) Ko je

kakih 150 korakov od svoje vile stopil iz avtobusa in šel proti vili, je nekdo šestkrat ustrelil nanj iz samokresa. Zadel sta ga dve krogli: ena v hrbet, druga pa izpod ključnice. Prepeljali so ga v bolnišnico, toda tam ni hotel ostati. Zahteval je, naj ga peljejo domov, »ker se tam počuti bolj varnega«.

○ Vest se je takoj raznesla in Pavelića so kmalu obiskali novinarji, ki so v svojih časnikih objavili dolge reportaže in intervjuje o tem nepričakovanem srečanju, nekateri pa tudi fotoreportaže iz Paveličevega stanovanja. Ti opisi so si edini v tem, da gre za enega največjih in najstrašnejših zločincev iz druge svetovne vojne. Novinarji se čudijo, kako je lahko tak člo-

vek še na svobodi v civilizirani državi in da ima vse pravice kot kak pošten človek.

○ Glede atentata pa jav-

PREOBRAT V PROCESU MONTESI

VILMIN STRIC GIUSEPPE MONTESI V SKRIPCIIH — DVA ZAVRŽENA ALIBIJA — ALI VEDO VILMINI SORODNIKI VEČ, KOT PA SO IZPOVEDALI PRED SODISCEM
»Proces Montesi, kot ga nekateri

protislovja. Zapovrstjo sta mu propadla dva alibija, ki si ju je ustvaril za dan Vilmine smrti. Najprej je trdil, da je bil s svojo zaročenko, potem pa je priznal, da je bil z nje-no sestro, s katero se je na skriv-

bi spravila Vilminega strica na za- tožno klop, saj bi to pomenilo mnogo za Piccionija.

Za zdaj še ni jasno, za kaj prav- zaprav gre, toda publika sluti še mnoga presenečenja. Zdi se, da Vil-

Trije obtoženci procesa Montesi: od leve: bivši policijski šef Polito, markiz Ugo Montagna in Pietro Piccioni

imenujejo in se vleče že dalj časa, postaja počasi nezanimiv. Javnost si je mnogo obetala od izpovedi glavne priče Anne Marije Caglio, ki je napovedovala senzacionalna odkritja, povedala pa ni nič takega, kar bi podkrepilo obtožbo zoper sina nekdanjega italijanskega zunanjega ministra Piccionija. Piccioni še vedno trdovratno trdi, da umrle Vilme Montesi sploh ni poznal, prav tako pa zanikata krivdo tudi Ugo Montagna in bivši policijski prefekt v Rima Polito, ki mu obtožba očita, da je skušal prikriti vso zadevo.

Ko pa se je že zdelo, da bo vsa zadeva počasi utonila v pozabo, se je pojavila nova senzacija. Vilmin stric Giuseppe Montesi je zapadel v

nem shajal in imel z njo tudi otroka.

Toda dokazali so mu, da se je obakrat zlagal, čeprav sta ga tako zaročenka kot tudi sestra na vse kriplje podpirali. Najbolj si seveda prizadeva Piccionijeva obramba, da

mina družina ve o tej skrivnostni smrti precej več, kot pa je voljna izpovedati. Nekaj tu ni v redu, pravijo opazovalci tega nenavadnega procesa. Nekaj še ni raziskano in to je najbrž prava resnica o skrivnostni smrti Vilme Montesi.

FRANCOISE SAGAN SE JE PONESREČILA

Dvajsetletno dekle se je povzpelo na čelo vseh živčnih francoskih književnikov — Dve knjigi — dva svetovna uspeha — Kaj pa bodočnost?

Mlada Francoska književnica Francoise Sagan, ki je postala slavna po svojih romanih »Dober dan, žalost« in »Neki nasmehe«, je le za las ubežala smrti. Njena posebna strast je divjanje z avtomobilom. Ko se je pred dnevi spet vozila divje po cesti s svojim »Aston-Martinijem«, se je avto preobrnil v jarek in jo pokopal pod seboj. Šele po 40 minutah so jo izvlekli iz popolnoma razbitega avtomobila. Imela je težke poškodbe, med drugimi tudi prelom lobanje, tako da so zdravniki bili v velikih skrbih za njeno življenje. Zdaj si je že nekoliko opomogla.

Tisk je seveda takoj pograbil to senzacijo in jo komentiral na različne načine. Senzacionalistični tisk je vedel povedati podrobno vse, kaj je rekla Saganova, ko se je prebudila iz nezvesti, kako se je nasmehnila itd. Resni tisk pa je izkoristil to priložnost in ponovno govoril o literarni vrednosti del te dvajsetletne pisateljice, ki je po slavi in popu-

larnosti na prvem mestu med vsemi živčnimi francoskimi književniki. Bržkone pa tudi po bogastvu, ki si ga je pridobila s svojima dvema

Francoise Sagan — »mladi nestvore«, kot jo nekateri imenujejo

knjigama.

Prva knjiga Francoise Sagan »Dober dan, žalost«, je dvignila v Franciji mnogo prahu. Nastale so žolčne polemike o tem, ali je ta knjiga kritika moralnega propada družbe ali samo izživiljanje mladega dekleta, ki ne ve početi kaj drugega. Knjiga

VELEBLAGOVNICA
V PUSTINJI

Na nekem popolnoma pustem kraju daleč od New Yorka so zgradili veleblagovnico, ki ima nič manj kot 50 oddelkov in več kot 3 tisoč uslužbencev. Skeptiki so predvidevali, da ne bo uspevala, saj v bližini ni nobene hiše in naselja. Vendar pa je ta veleblagovnica imela lani za 80 milijonov dolarjev prometa. V njej kupujejo vsi tisti, ki se vračajo z avtomobili iz mesta domov.

SPLETKE OKROG „OSCARJA“

Vsako leto podeli Akademija za filmsko umetnost ZDA nagrado »Oscar« za najboljše igralce in igralk. Vsako leto pa se pred podelitvijo te najvišje in najbolj želene nagrade v filmskem svetu razvname velika bitka spletk. Člani Akademije so vsako leto precej časa pred podeljevanjem »Oscarja« izpostavljali najrazličnejšim pritiskom, od zapeljivih pogledov filmskih zvezd do grozljivih pisem.

Filmska igralka Eva Bartok je smatrala, da mora dobiti letos Oscarja. Njen tiskovni agent je organiziral svečano večerjo v najdražjem ho-

tony Cortis je bil tudi eden izmed takih kandidatov za »Oscarja«. Njegov tiskovni agent je telefonsko prepričeval 200 članov Akademije, kako Tony »odlično igra«. Pozabili niso na noben rojstni dan akademikov in njihovih soproj.

Bilo je še več podobnih spletk in umazanij. Toda Akademija je podelila »Oscarja« po svoji presoji, ki pa ni imela nič skupnega z večjimi ali manjšimi čari igralke.

SONCNE PEČI
V AZERBEJDŽANU

Sovjetska vlada je sklenila, da bodo v Azerbejdžanu, kjer imajo skoraj vse leto toplo sonce, postavili okrog 200 sončnih peči, ki bodo grele vodo. Prihodnje leto bodo postavili še 500 takih peči. Vodo, ki jo bodo zagrevale te naprave, bodo uporabljali za bolnišnice, klinike, kmetijske organizacije in kopalnice v privatnih stanovanjih.

ELEKTRIČNA CENTRALA
NA PLIMO IN OSEKO

V Franciji gradijo prvo električno centralo, ki jo bosta pogonjali plima in oseka. Stala bo 35 milijard frankov, dograjena pa naj bi bila do leta 1961. Dajala bo letno 900 milijonov kWh elektrike.

20 MILIJONOV LET
STAR NOSOROG

Kakih 180 kilometrov od Rima so izkopali okostje nosoroga, ki je staro 20 milijonov let. Zival je bila dolga 6 metrov.

DULLES 15-KRAT
OKROG SVETA

Izračunali so, da je ameriški zunanji minister John Foster Dulles obšel na svojih potovanjih 15-krat zemljo. Prepotoval je 642 tisoč kilometrov.

ELEKTRONSKI STROJ
ZA VOLILNO AGITACIJO

V Zahodni Nemčiji, kjer bodo letos parlamentarne volitve, so izdelali mali elektronski stroj, ki ga bodo vključili v predvolilno kampanjo. Stroj so dali ime »Smoky«. Postavili ga bodo na vrh tovarniških dimnikov in dim bo pisal po nebu različna volilna gesla.

Jayne Mansfield

telu »Waldorf-Astoria«, na katero je povabil 500 ljudi. Tu je razlagal veličino Evinega talenta. Večina kritikov je te slavošpeve sprejela hladno, trije pa so se ogreli. Ti so bili zrela za »posebno obdelavo«. Vsake-mu posebej so sporočili, da goji Eva Bartok do njega posebne simpatije in da ga vabi na dom. Eden izmed teh treh kritikov je pozneje zlobno napisal, da se je znašel v položaju, ko naj bi zamenjal svoje pero za čare mlade igralk, ki je nora na slavo.

»Oscarja« se je nadejala tudi Jayne Mansfield, ki nosi kot edini vzde-nik posebej so sporočili, da goji Eva Bartok do njega posebne simpatije in da ga vabi na dom. Eden izmed teh treh kritikov je pozneje zlobno napisal, da se je znašel v položaju, ko naj bi zamenjal svoje pero za čare mlade igralk, ki je nora na slavo.

Moderna Romeo in Julija

Tragična ljubezen dveh zaljubljen- cev, ki se je končala s smrtjo

Nenavadna ljubezenska žaloigra, ki se je končala s smrtjo dveh zaljubljenih, je nedavno pretresla Rio de Janeiro. Mlada Diva Froes, ki je komaj dopolnila 15 let, je zbežala z

Diva je vztrajala pri poroki. Me-sece ni hotela popustiti. Toda tudi njeni starši so trmoglavo vztrajali pri svojem. »Če ne bova smela skupaj živeti, bova skupaj šla v smrt!« je ponosno govorila staršem.

Da bi dekle rešili težke depre-

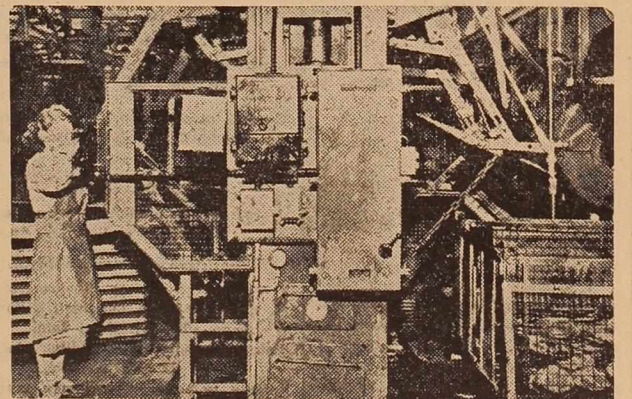

Rio de Janeiro

doma, ker so starši in vsa rodbina imeli njeno ljubezen za nedovoljeno. Dekle se je zaljubilo v svojega profesorja violine, precej starejšega Williamsa Farborougha. Tudi tega je prevzela strastna ljubezen, tako da je zapustil družino, ženo in dvoje otrok.

Hotela sta se poročiti, toda na poti sta jima bili dve nepremostljivi zapreki: ločitev zakona v Braziliji ni dovoljena, ker je ne priznava katoliška cerkev, razen tega pa se Diva kot mladoletna ni mogla poročiti brez privolitve svojih staršev.

Policija je zaljubljenca našla in ju ločila. Oba ljubimca so s tem hudo prizadeli.

V industriji se vedno bolj uveljavlja mehanizacija. Na sliki: »mehanične roke« v eni izmed angleških tovarn posode. Delavci se sploh ni treba približati k stroju. S tem se zmanjšuje nevarnost nesreč pri delu.

Policist v borbi proti modernim zločincem — s starimi oklepi, ki naj ga varujejo pred noži in krogli

VSAKDANJA SREČANJA
Z LEVI

Avtomobilisti, ki gredo skozi znameniti Krügerjev nacionalni park v južnoafriški uniji, se vsak dan srečujejo z različnimi divjimi živalmi, ki svobodno živijo v tem parku in se sploh ne zmenijo za turiste. Le včasih se zgodi, da kakšnega leva pre-maga radovednost, da skoči na hladilnik avtomobila. Toda vsa ta srečanja se končajo srečno — za obe strani.